

# SPRENDIMAI

## KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2017/175

2017 m. sausio 25 d.

**kuriuo nustatomi ES ekologinio ženklo kriterijai turistų apgyvendinimo srityje**

(pranešta dokumentu Nr. C(2017) 299)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 66/2010 dėl ES ekologinio ženklo <sup>(1)</sup>, ypač į jo 8 straipsnio 2 dalį,

pasikonsultavusi su Europos Sąjungos ekologinio ženklinimo valdyba,

kadangi:

- (1) pagal Reglamentą (EB) Nr. 66/2010 ES ekologinis ženklas gali būti suteikiamas tokioms paslaugoms, kurios per visą savo gyvavimo ciklą daro mažesnę poveikį aplinkai;
- (2) Reglamente (EB) Nr. 66/2010 numatyta, kad kiekvienai produktų grupei turi būti nustatyti konkretūs ES ekologinio ženklo suteikimo kriterijai;
- (3) atitinkamai stovyklaviečių ir turistų apgyvendinimo paslaugoms taikomi Komisijos sprendimais 2009/564/EB <sup>(2)</sup> ir 2009/578/EB <sup>(3)</sup> nustatyti ekologiniai kriterijai ir susiję vertinimo bei patikros reikalavimai galioja iki 2016 m. gruodžio 31 d.;
- (4) kad būtų geriau atspindėtos bendros turistų apgyvendinimo paslaugų ir stovyklaviečių paslaugų ypatybės ir kad šioms produktų grupėms taikant bendrą požiūrį būtų pasiekta sinergija ir būtų užtikrintas kuo didesnis kriterijų administravimo veiksmingumas, manoma, kad abi produktų grupes tikslinga sujungti į vieną produktų grupę pavadinimu „Turistų apgyvendinimas“;
- (5) taikant persvarstytus kriterijus siekiama skatinti naudoti atsinaujinančiuosius energijos šaltinius, taupyti energiją ir vandenį, mažinti atliekų kiekį ir gerinti vietos aplinką. Atsižvelgiant į šios produktų grupės inovacijų ciklą, persvarstyti kriterijai kartu su susijusiais vertinimo bei patikros reikalavimais turėtų galioti penkerius metus nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos;

<sup>(1)</sup> OL L 27, 2010 1 30, p. 1.

<sup>(2)</sup> 2009 m. liepos 9 d. Komisijos sprendimas 2009/564/EB, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą stovyklaviečių paslaugoms (OL L 196, 2009 7 28, p. 36).

<sup>(3)</sup> 2009 m. liepos 9 d. Komisijos sprendimas 2009/578/EB, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą turistų apgyvendinimo paslaugoms (OL L 198, 2009 7 30, p. 57).

- (6) produktų grupei priskirtas kodas yra sudėtinė ES ekologinio ženklo registracijos numerių dalis. Šiai produktų grupei būtina priskirti tam tikrą kodą, kad kompetentingos įstaigos ES ekologinio ženklo kriterijus atitinkančioms turistų apgyvendinimo įstaigoms galėtų suteikti ES ekologinio ženklo registracijos numerį;
- (7) todėl sprendimai 2009/564/EB ir 2009/578/EB turėtų būti panaikinti;
- (8) pareiškėjams, kurių turistų apgyvendinimo paslaugoms arba stovyklaviečių paslaugoms remiantis atitinkamai sprendimuose 2009/564/EB ir 2009/578/EB nustatytais kriterijais suteiktas stovyklaviečių paslaugų ir turistų apgyvendinimo paslaugų ES ekologinis ženklas, yra tikslinga nustatyti pereinamąjį laikotarpį ir taip suteikti jiems pakankamai laiko pritaikyti savo produktą, kad šis atitiktų persvarstytų kriterijų reikalavimus. Be to, pareiškėjams reikėtų leisti pakankamai ilgą laiką teikti paraiškas, parengtas pagal sprendimuose 2009/564/EB ir 2009/578/EB nustatytus ekologinius kriterijus;
- (9) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (EB) Nr. 66/2010 16 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

#### 1 straipsnis

1. Produktų grupė „Turistų apgyvendinimas“ apima teikiamas turistų apgyvendinimo paslaugas, stovyklaviečių paslaugas ir visas kitas toliau išvardytas papildomas paslaugas, kurias administruoja turistų apgyvendinimo paslaugų teikėjas:
  - 1) maitinimo paslaugas;
  - 2) laisvalaikio arba kūno rengybos įrenginius;
  - 3) žaliąsias zonas;
  - 4) patalpas ypatingiems renginiams, pavyzdžiui, verslo konferencijoms, susitikimams ar mokymo renginiams;
  - 5) stovyklaviečių turistams, keliautojams ir poilsiautojams prieinamas bendro naudojimo sanitarines patalpas, prausimosi ir maisto gamavimo patalpas arba informavimo paslaugas.
2. Pramoginės kelionės ir transporto paslaugos į produktų grupę „Turistų apgyvendinimas“ neįtraukiamos.

#### 2 straipsnis

Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) turistų apgyvendinimo paslaugos – turistams, keliautojams ir poilsiautojams už mokestį teikiamas apgyvendinimas su nakvyne kambariuose, kuriuose yra bent lova, taip pat privačios arba bendros sanitarinės patalpos;
- 2) stovyklaviečių paslaugos – turistams, keliautojams ir poilsiautojams už mokestį teikiamos aikštelės, pritaikytos bet kuriai iš šių priemonių: palapinėms, priekabiniams nameliams, mobiliesiems nameliams, kemperiams, poilsio nameliams ir apartamentams, taip pat privačios arba bendros sanitarinės patalpos;
- 3) maitinimo paslaugos – pusryčių ar kito maitinimo teikimas;
- 4) laisvalaikio arba kūno rengybos įrenginiai – pirtys, plaukimo baseinai, sporto įrenginiai ir sveikatingumo centrai, kuriais gali naudotis ir svečiai, ir (arba) nerezidentai;
- 5) žaliosios zonos – turistams, keliautojams ir poilsiautojams atviri parkai, sodai ar kitos lauko zonos.

### 3 straipsnis

Kad pagal Reglamentą (EB) Nr. 66/2010 turistų apgyvendinimo įstaigai būtų suteiktas ES ekologinis ženklas, ji turi būti priskiriama prie šio sprendimo 1 straipsnyje apibrėžtos produktų grupės „Turistų apgyvendinimas“ ir atitikti visus toliau nurodytus reikalavimus ir su jais susijusius šio sprendimo priede nustatytus vertinimo bei patikros reikalavimus:

- a) atitikti visus šio sprendimo priedo A skirsnyje nustatytus kriterijus;
- b) atitikti pakankamą šio sprendimo priedo B skirsnyje nustatytų kriterijų skaičių, kad būtų įvertinta tokiu balų skaičiumi, koks reikalaujamas pagal 4 ir 5 straipsnius.

### 4 straipsnis

1. Taikant 3 straipsnio b punktą, turistų apgyvendinimo paslaugos turi būti įvertintos bent 20 balų.
2. Pagal 1 dalį reikalaujamas mažiausias balų skaičius padidinamas taip:
  - a) 3 balais, jeigu turistų apgyvendinimo paslaugų įstaigos administracija arba savininkas teikia maitinimo paslaugas;
  - b) 3 balais, jeigu turistų apgyvendinimo paslaugų įstaigos administracija arba savininkas svečiams suteikia galimybę naudotis žaliosiomis zonomis;
  - c) 3 balais, jeigu turistų apgyvendinimo paslaugų įstaigos administracija arba savininkas siūlo laisvalaikio arba kūno rengybos įrenginius, arba 5 balais, jeigu tie laisvalaikio arba kūno rengybos įrenginiai yra sveikatingumo centre, kuriuo gali naudotis nerezidentai.

### 5 straipsnis

1. Taikant 3 straipsnio b punktą, stovyklaviečių paslaugos turi būti įvertintos bent 20 balų arba, kai teikiamos kolektyvinės paslaugos, – 24 balais.
2. 1 dalyje nustatytas minimalusis reikalavimas padidinamas taip:
  - a) 3 balais, jeigu stovyklavietės paslaugų administracija arba stovyklavietės savininkas teikia maitinimo paslaugas;
  - b) 3 balais, jeigu stovyklavietės paslaugų administracija arba stovyklavietės savininkas svečiams suteikia galimybę naudotis žaliosiomis zonomis;
  - c) 3 balais, jeigu stovyklavietės paslaugų administracija arba stovyklavietės savininkas siūlo laisvalaikio arba kūno rengybos įrenginius, arba 5 balais, jeigu tie laisvalaikio arba kūno rengybos įrenginiai yra sveikatingumo centre, kuriuo gali naudotis nerezidentai.

### 6 straipsnis

Produktų grupei „Turistų apgyvendinimas“ taikomi ES ekologinio ženklo kriterijai ir su jais susiję vertinimo bei patikros reikalavimai galioja penkerius metus nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

### 7 straipsnis

Administravimo tikslais produktų grupei „Turistų apgyvendinimas“ priskiriamas kodas „051“.

### 8 straipsnis

Sprendimai 2009/564/EB ir 2009/578/EB panaikinami.

### 9 straipsnis

Nukrypstant nuo 8 straipsnio, paraiškos suteikti ES ekologinį ženklą produktams, priskiriamiems prie produktų grupių „Turistų apgyvendinimo paslaugos“ arba „Stovyklaviečių paslaugos“, pateiktos per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos, gali būti parengtos pagal Sprendime 2009/578/EB arba Sprendime 2009/564/EB nustatytus kriterijus arba šiame sprendime nustatytus kriterijus.

ES ekologinio ženklo licencijos, išduotos remiantis Sprendime 2009/564/EB arba Sprendime 2009/578/EB nustatytais kriterijais, gali būti naudojamos 20 mėnesių nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

## 10 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2017 m. sausio 25 d.

*Komisijos vardu*  
Karmenu VELLA  
*Komisijos narys*

\_\_\_\_\_

## PRIEDAS

**BENDROSIOS NUOSTATOS****ES EKOLOGINIO ŽENKLO KRITERIJAI**

Turistų apgyvendinimo srityje taikomi ES ekologinio ženklo suteikimo kriterijai

**Privalomieji kriterijai***Bendrojo administravimo kriterijai*

- 1 kriterijus. Aplinkosaugos vadybos sistemos pagrindas
- 2 kriterijus. Darbuotojų mokymas
- 3 kriterijus. Informacija svečiams
- 4 kriterijus. Bendra techninė priežiūra
- 5 kriterijus. Vartojimo stebėsena

*Su energija susiję kriterijai*

- 6 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys patalpų šildymo ir vandens šildymo prietaisai
- 7 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys oro kondicionavimo prietaisai ir oriniai šilumos siurbliai
- 8 kriterijus. Efektyviai energiją vartojančios apšvietimo priemonės
- 9 kriterijus. Temperatūros reguliavimas
- 10 kriterijus. Automatinis apšvietimo ir šildymo, vėdinimo bei oro kondicionavimo (ŠVOK) išjungimas
- 11 kriterijus. Lauko šildymo ir oro kondicionavimo prietaisai
- 12 kriterijus. Elektros energijos pirkimas iš atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos tiekėjo
- 13 kriterijus. Anglys ir dyzelinis krosnių kuras

*Su vandeniu susiję kriterijai*

- 14 kriterijus. Efektyvūs vandentiekio įrengimai: vonios kambario čiaupai ir dušai
- 15 kriterijus. Efektyvūs vandentiekio įrengimai: klozetai ir pisuarai
- 16 kriterijus. Skalbinių kiekio mažinimas pakartotinai naudojant rankšluosčius ir patalynę

*Su atliekomis ir nuotekomis susiję kriterijai*

- 17 kriterijus. Atliekų prevencija: maisto atliekų mažinimo planas
- 18 kriterijus. Atliekų prevencija: vienkartiniai reikmenys
- 19 kriterijus. Atliekų rūšiavimas ir atidavimas perdirbti

*Kiti kriterijai*

- 20 kriterijus. Draudimas rūkyti bendrojo naudojimo zonose ir kambariuose
- 21 kriterijus. Ekologiškesnių transporto priemonių naudojimo skatinimas
- 22 kriterijus. ES ekologinio ženklo etiketėje pateikiama informacija

**Nepivalomieji kriterijai***Bendrojo administravimo kriterijai*

- 23 kriterijus. Turistų apgyvendinimo įstaigos registracija Aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) ir ISO sertifikavimas (iki 5 balų)
- 24 kriterijus. Tiekėjų registracija EMAS arba ISO sertifikavimas (iki 5 balų)
- 25 kriterijus. Ekologiniu ženklu pažymėtos paslaugos (iki 4 balų)
- 26 kriterijus. Informavimas ir švietimas aplinkosaugos ir socialiniais klausimais (iki 2 balų)
- 27 kriterijus. Vartojimo stebėseną: papildomų energijos ir vandens skaitiklių naudojimas (iki 2 balų)

*Su energija susiję kriterijai*

- 28 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys patalpų šildymo ir vandens šildymo prietaisai (iki 3 balų)
- 29 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys oro kondicionavimo prietaisai ir oriniai šilumos siurbliai (iki 3,5 balo)
- 30 kriterijus. Oriniai šilumos siurbliai, kurių šiluminė galia iki 100 kW (3 balai)
- 31 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys buitiniai prietaisai ir apšvietimo priemonės (iki 4 balų)
- 32 kriterijus. Šilumos atgavimas (iki 3 balų)
- 33 kriterijus. Temperatūros reguliavimas ir langų izoliacija (iki 4 balų)
- 34 kriterijus. Automatinis prietaisų ir (arba) įrenginių išjungimas (iki 4,5 balo)
- 35 kriterijus. Centralizuotas šilumos arba vėsumos tiekimas ir vėsinimas kogeneracijos būdu (iki 4 balų)
- 36 kriterijus. Elektriniai rankų džiovintuvai su arčio jutikliais (1 balas)
- 37 kriterijus. Patalpų šildytuvų išmetami teršalai (1,5 balo)
- 38 kriterijus. Elektros energijos pirkimas iš atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos tiekėjo (iki 4 balų)
- 39 kriterijus. Savarankiška elektros energijos gamyba vietoje iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių (iki 5 balų)
- 40 kriterijus. Šilumos energija iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių (iki 3,5 balo)
- 41 kriterijus. Plaukimo baseinų šildymas (iki 1,5 balo)

*Su vandeniu susiję kriterijai*

- 42 kriterijus. Efektyvūs vandentiekio įrengimai: vonios kambario čiaupai ir dušai (iki 4 balų)
- 43 kriterijus. Efektyvūs vandentiekio įrengimai: klozetai ir pisuarai (iki 4,5 balo)
- 44 kriterijus. Indaplovių suvartojamo vandens kiekis (2,5 balo)
- 45 kriterijus. Skalbyklių suvartojamo vandens kiekis (3 balai)
- 46 kriterijus. Vandens kietumo nuorodos (iki 1,5 balo)
- 47 kriterijus. Optimizuotas baseinų valdymas (iki 2,5 balo)
- 48 kriterijus. Lietaus vandens ir paplavų recirkuliavimas (iki 3 balų)
- 49 kriterijus. Efektyvus drėkinimas (1,5 balo)
- 50 kriterijus. Lauko zonoms apželdinti naudojamos vietinės arba neinvazinės svetimos rūšys (iki 2 balų)

*Su atliekomis ir nuotekomis susiję kriterijai*

- 51 kriterijus. Popieriaus gaminiai (iki 2 balų)
- 52 kriterijus. Ilgalaikio vartojimo prekės (iki 4 balų)
- 53 kriterijus. Gėrimų tiekimas (2 balai)
- 54 kriterijus. Ploviklių ir tualetų reikmenų pirkimas (iki 2 balų)
- 55 kriterijus. Valymo produktų naudojimo mažinimas (1,5 balo)
- 56 kriterijus. Ledo šalinimas (1 balas)
- 57 kriterijus. Naudoti tekstilės gaminiai ir baldai (iki 2 balų)
- 58 kriterijus. Kompostavimas (iki 2 balų)
- 59 kriterijus. Nuotekų valymas (iki 3 balų)

*Kiti kriterijai*

- 60 kriterijus. Draudimas rūkyti kambariuose (1 balas)
- 61 kriterijus. Socialinė politika (iki 2 balų)
- 62 kriterijus. Priežiūrai naudojamos transporto priemonės (1 balas)
- 63 kriterijus. Ekologiškesnių transporto priemonių pasiūla (iki 2,5 balo)
- 64 kriterijus. Nesandarinti/nehermetizuoti paviršiai (1 balas)
- 65 kriterijus. Vietiniai ir ekologiški produktai (iki 4 balų)
- 66 kriterijus. Pesticidų vengimas (2 balai)
- 67 kriterijus. Papildomi aplinkosaugos ir socialiniai veiksmai (iki 3 balų)

#### **VERTINIMAS IR PATIKRA**

Prie kiekvieno A ir B skirsniuose nurodyto kriterijaus pateikti konkretūs vertinimo ir patikros reikalavimai.

Jeigu reikalaujama, kad pareiškėjas pateiktų deklaracijas, dokumentus, tyrimų rezultatus, bandymų ataskaitas ar kitus atitikties kriterijams įrodymus, jie gali būti parengti atitinkamai pareiškėjo ir (arba) jo tiekėjo (-ų) ir pan.

Kompetentingos įstaigos pirmiausia pripažįsta patvirtinimus, kuriuos išdavė įstaigos, akredituotos pagal atitinkamą darnųjų bandymų ir kalibravimo laboratorijų standartą, ir patikras, kurias atliko įstaigos, akredituotos pagal atitinkamą gaminių, procesų ir paslaugų sertifikavimo įstaigų darnųjų standartą. Akreditavimas atliekamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 765/2008 <sup>(1)</sup> nuostatas.

Iš aplinkosaugos ataskaitų, kurios pateiktos pagal Sąjungos Aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą <sup>(2)</sup> (EMAS), gauta informacija yra laikoma įrodymu, lygiavertiu pirmesneje pastraipoje minėtiems patvirtinimams.

Tam tikrais atvejais gali būti taikomi ir kiti, nei kiekvieno kriterijaus apraše nurodyti, bandymų metodai, tačiau jų lygiavertiškumą turi patvirtinti paraišką nagrinėjanti kompetentinga įstaiga.

<sup>(1)</sup> 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

<sup>(2)</sup> 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB (OL L 342, 2009 12 22, p. 1).

Prireikus kompetentingos įstaigos gali reikalauti patvirtinamųjų dokumentų ir atlikti nepriklausomas patikras.

Prieš suteikdamos ES ekologinio ženklo licenciją, kompetentingos įstaigos turi atlikti pradinį apsilankymą vietoje, o licencijos galiojimo laikotarpiu jos gali toliau reguliariai lankytis vietoje.

Būtina sąlyga – paslaugos turi atitikti visus atitinkamus šalyje (-yse), kurioje (-se) yra turistų apgyvendinimo įstaiga, galiojančius teisinius reikalavimus. Visų pirma būtina užtikrinti, kad:

1. fizinė struktūra atitiktų Sąjungos, nacionalinius ir vietos įstatymus bei kitus teisės aktus, susijusius su energijos vartojimo efektyvumu ir šilumine izoliacija, vandens išteklių, vandens valymu ir nuotekų šalinimu (įskaitant cheminius tualetus), atliekų surinkimu ir šalinimu, technine įrangos priežiūra ir aptarnavimu, saugos ir sveikatos sistema, taip pat visus atitinkamus kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo srities įstatymus ar kitus teisės aktus;
2. įstaiga veiktų ir būtų registruota laikantis nacionalinių arba vietos įstatymų, o jos darbuotojai būtų teisėtai įdarbinti ir apdrausti. Todėl darbuotojai turi turėti rašytinę nacionalinę teisinę sutartį, jiems turi būti mokamas bent minimalus šalies arba regiono mastu kolektyviniais susitarimais nustatytas darbo užmokestis (jeigu kolektyvinių susitarimų nėra, darbuotojams turi būti mokamas bent minimalus šalies arba regiono mastu teisės aktais nustatytas darbo užmokestis), o darbo laikas turi atitikti nacionalinės teisės aktų reikalavimus.

Pareiškėjas, nepažeisdamas duomenų apsaugą reglamentuojančių nacionalinės teisės aktų, turi deklaruoti ir įrodyti, kad paslauga atitinka tuos reikalavimus, naudodamas nepriklausomos patikros arba dokumentinius įrodymus (pvz., statybos licenciją ar leidimą, profesionalių technikų parengtas deklaracijas, kuriose nurodoma, kaip laikomasi su pirmiau minėtais statinio aspektais susijusių nacionalinės teisės aktų ir vietos taisyklių, taip pat rašytinio socialinio draudimo poliso kopiją, sutarčių kopijas, darbuotojo registracijos nacionalinio draudimo sistemoje pažymas, vietos valdžios darbo inspekcijos ar agento išduotus oficialius dokumentus ir (arba) registro išrašus, patvirtinančius darbuotojų skaičių ir jų vardus bei pavardes); be to, per apsilankymą vietoje gali būti tiesiogiai apklausiami atsitiktine tvarka atrinkti darbuotojai.

#### A SKIRSNIS

### 3 STRAIPSNIO a PUNKTE NURODYTI KRITERIJAI

#### BENDRASIS ADMINISTRAVIMAS

#### 1 kriterijus. Aplinkosaugos vadybos sistemos pagrindas

Turistų apgyvendinimo įstaiga turi nustatyti aplinkosaugos vadybos sistemos pagrindą įgyvendindama šiuos procesus:

- **aplinkos politiką**, kurioje nustatyti svarbiausi aplinkosaugos aspektai, susiję su energija, vandeniu ir atliekomis apgyvendinimo vietoje;
- tikslią **veiksmų programą**, kurioje išdėstomi su nustatytais aplinkosaugos aspektais susiję aplinkosauginio veiksmingumo tikslai, nustatyti bent kas dvejus metus atsižvelgiant į šio sprendimo dėl ES ekologinio ženklo reikalavimus.

Jeigu šio ES ekologinio ženklo reikalavimai neapima nustatytų aplinkosaugos aspektų, tikslus geriausia būtų grįsti turizmo sektoriui skirtame geriausios aplinkosaugos vadybos praktikos informaciniame dokumente <sup>(1)</sup> (EMAS) nustatytais aplinkosauginio veiksmingumo rodikliais ir pažangos kriterijais;

- **vidinio vertinimo** procesą, kuris suteikia galimybę bent kartą per metus patikrinti organizacijos rezultatus atsižvelgiant į veiksmų programoje apibrėžtus tikslus, o prireikus nustatyti taisomuosius veiksmus.

<sup>(1)</sup> 2016 m. balandžio 15 d. Komisijos sprendimas (ES) 2016/611 dėl turizmo sektoriui skirto geriausios aplinkosaugos vadybos praktikos, sektoriaus aplinkosauginio veiksmingumo rodiklių ir pažangos kriterijų informacinio dokumento, parengto pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo (OL L 104, 2016 4 20, p. 27).



Svečiai ir darbuotojai turi turėti galimybę susipažinti su informacija apie pirmesnę pastraipoje išvardytus procesus.

Svečių pastabos ir atsiliepimai, surinkti naudojant 3 kriterijaus apraše nurodytą klausimyną, turi būti įvertinti per vidinio vertinimo procesą ir prireikus veikslių programoje.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir:

- aplinkos politikos nuostatų kopiją,
- veikslių programą ir
- vertinimo ataskaitą (kuri kompetentingai įstaigai pateikiama per dvejus metus po to, kai pateikiama paraiška), o kas dvejus metus – atnaujintą ataskaitos versiją.

Pareiškėjai, užregistruoti EMAS sistemoje arba sertifikuoti pagal ISO 14001, laikomi atitinkančiais reikalavimus. Tokiu atveju kaip įrodymas pateikiamas ISO 14001 sertifikatas arba registracijos EMAS liudijimas. Jeigu pateikiamas ISO 14001 sertifikatas, prie paraiškos reikia pridėti ataskaitą, kurioje apibendrinti su veikslių programoje nustatytais tikslais susiję rezultatai.

## **2 kriterijus. Darbuotojų mokymas**

- a) Turistų apgyvendinimo įstaiga darbuotojams (įskaitant pagal subrangos sutartis samdomus išorės darbuotojus) turi teikti informaciją ir mokymus, taip pat rašytinius tvarkos aprašus ar vadovus, kad, remiantis privalomaisiais ir taikytiniais neprivalomaisiais šio ES ekologinio ženklo kriterijais, būtų užtikrinamas aplinkosaugos priemonių taikymas ir didinamas supratimas apie aplinkosaugos požiūriu atsakingą elgesį. Visų pirma darbuotojų mokymo kursai turi apimti šiuos aspektus:
  - i. turistų apgyvendinimo įstaigos aplinkos politiką ir veikslių planą, taip pat supratimą apie turistų apgyvendinimo įstaigai suteiktą ES ekologinį ženklą;
  - ii. energijos taupymo veiksmus, susijusius su apšvietimu, oro kondicionavimo ir šildymo sistemomis, kai darbuotojai išeina iš kambario arba atidaro langus;
  - iii. vandens taupymo veiksmus, susijusius su nuotėkio tikrinimu, laistymu, patalynės ir rankšluosčių keitimo dažnumu ir baseinų atbulinio plovimo tvarka;
  - iv. cheminių produktų naudojimo mažinimo veiksmus – valyti, indams plauti, dezinfekuoti bei skalbti skirti cheminiai produktai ir kiti specialūs valikliai (pvz., plaukimo baseinų atbuliniam plovimui) turi būti naudojami tik kai jų reikia, o kai turima informacijos apie dozavimą, minėtieji produktai turi būti naudojami laikantis ant pakuotės nurodytų arba gamintojo rekomenduojamų apribojimų;
  - v. atliekų mažinimo ir rūšiavimo veiksmus, susijusius su vienkartiniais reikmenimis ir šalinimo kategorijomis;
  - vi. galimybę darbuotojams naudotis ekologiškesnėmis transporto priemonėmis;
  - vii. atitinkamą informaciją, kurią darbuotojai turi pateikti svečiams pagal 3 kriterijų.
- b) Visiems naujiems darbuotojams per keturias savaites nuo jų priėmimo į darbą turi būti surengti atitinkami mokymai, o bent kartą per metus turi būti surengti ir visų kitų darbuotojų mokymai apie pirmiau minėtų aspektų naujoves.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir mokymo programos aprašą bei jos turinį ir nurodyti, kurie darbuotojai ir kada išklausė atitinkamą mokymo kursą. Kaip įrodymas, kad buvo surengti šie žinių atnaujinimo mokymai, turi būti registruojamos darbuotojų mokymų datos ir rūšys.

### 3 kriterijus. Informacija svečiams

- a) Turistų apgyvendinimo įstaiga informaciją turi teikti ir svečiams, kad, remiantis privalomaisiais ir taikytiniais neprivalomaisiais šio ES ekologinio ženklo kriterijais, būtų užtikrinamas aplinkosaugos priemonių taikymas ir didinamas supratimas apie aplinkosaugos požiūriu atsakingą elgesį. Tokia informacija svečiams turi būti aktyviai teikiama žodžiu arba raštu priimamajame arba kambariuose ir visų pirma apimti šiuos aspektus:
- i. turistų apgyvendinimo įstaigos aplinkos politiką ir supratimą apie turistų apgyvendinimo įstaigai suteiktą ES ekologinį ženklą;
  - ii. energijos taupymo veiksmus, susijusius su apšvietimu, oro kondicionavimo ir šildymo sistemomis, kai svečiai išeina iš kambario arba atidaro langus;
  - iii. vandens taupymo veiksmus, susijusius su nuotėkio tikrinimu ir patalynės bei rankšluosčių keitimo dažnumu;
  - iv. atliekų mažinimo ir rūšiavimo veiksmus, susijusius su vienkartiniais reikmenimis, šalinimo kategorijomis ir gaminiais, kurių negalima šalinti su nuotekomis. Be to, pusryčių ir kitose valgomosiose patalpose turi būti pakabintas plakatas arba pateikta kita informacinė medžiaga, kurioje pateikiama patarimų, kaip mažinti maisto švaistymą;
  - v. galimybę svečiams naudotis ekologiškesnėmis transporto priemonėmis;
  - vi. turistų apgyvendinimo įstaiga svečiams turi teikti informaciją apie esamus vietinius turistų intereso objektus, vietos vadovus, vietos restoranus, turgus ir amatų centrus.
- b) Svečiams internete arba patalpose turi būti pateikiamas klausimynas, kuriame jų prašoma išsakyti nuomonę apie a punkte išvardytus bendruosius turistų apgyvendinimo įstaigos aplinkosaugos aspektus ir bendrą savo pasitenkinimą turistų apgyvendinimo įstaigos infrastruktūra bei paslaugomis. Turi būti nustatyta aiški tvarka, pagal kurią registruojamos klientų pastabos, skundai, pateikti atsakymai ir atlikti taisomieji veiksmai.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją ir svečiams teikiamos informacijos kopiją. Pareiškėjas turi nurodyti nustatytą tvarką, pagal kurią platinama ir renkama informacija bei klausimynas ir atsižvelgiama į atsiliepimus.

### 4 kriterijus. Bendra techninė priežiūra

Bent kartą per metus arba dažniau, jeigu to reikalaujama pagal įstatymus arba atitinkamus gamintojo nurodymus, turi būti atliekama prevencinė prietaisų ir (arba) įrenginių techninė priežiūra. Techninę priežiūrą sudaro galimo nuotėkio patikrinimas ir užtikrinimas, kad apgyvendinimo įstaigos patalpose tinkamai veiktų bent energijos įranga (pvz., šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo (ŠVOK) įrenginiai, šaldymo sistemos ir kt.) ir vandens įranga (pvz., santechnikos įrenginiai, drėkinimo sistemos ir kt.).

Prietaisuose naudojami aušalai, kuriems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 517/2014 <sup>(1)</sup>, turi būti tikrinami ir prižiūrimi taip:

- a) įranga, kurioje fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis atitinka 5 tonų CO<sub>2</sub> ekvivalentą arba yra didesnis, bet mažesnis už 50 tonų CO<sub>2</sub> ekvivalentą, tikrinama bent kas 12 mėnesių arba, jei joje yra įdiegta nuotėkio aptikimo sistema, bent kas 24 mėnesius;
- b) įranga, kurioje fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis atitinka 50 tonų CO<sub>2</sub> ekvivalentą arba yra didesnis, bet mažesnis už 500 tonų CO<sub>2</sub> ekvivalentą, tikrinama bent kas šešis mėnesius arba, jei joje yra įdiegta nuotėkio aptikimo sistema, bent kas 12 mėnesių;
- c) įranga, kurioje fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis atitinka 500 tonų CO<sub>2</sub> ekvivalentą arba yra didesnis, tikrinama bent kas tris mėnesius arba, jei joje yra įdiegta nuotėkio aptikimo sistema, bent kas 6 mėnesius.

Visi techninės priežiūros darbai turi būti registruojami specialiame techninės priežiūros žurnale, kuriame nurodomi apytikriai vandens nuotėkio iš vandentiekio įrangos kiekiai.

<sup>(1)</sup> 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 517/2014 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 842/2006 (OL L 150, 2014 5 20, p. 195).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir glaustą techninės priežiūros programos aprašą, taip pat asmenų arba įmonių, kurie atlieka techninę priežiūrą, duomenis ir techninės priežiūros žurnalą.

**5 kriterijus. Vartojimo stebėseną**

Turistų apgyvendinimo įstaiga turi nustatyti tvarką, pagal kurią kas mėnesį arba ne rečiau kaip kas metus renkami ir stebimi duomenys, susiję su konkrečiais aspektais:

- a) konkrečiu energijos suvartojimu (kWh per vieno asmens vieną nakvynę ir (arba) kWh/m<sup>2</sup> (vidaus patalpų ploto) per metus);
- b) galutinio energijos suvartojimo, kuris patenkinamas vietoje pasigaminta atsinaujinančiųjų išteklių energija, procentine dalimi (%);
- c) vandens suvartojimu per vieno asmens vieną nakvynę (litrų per vieno asmens vieną nakvynę), įskaitant drėkinimui naudojamą vandenį (jei taikytina), ir bet kuria kita su vandens vartojimu susijusia veikla;
- d) per vieno asmens vieną nakvynę susidarantį atliekų kiekiu (kg per vieno asmens vieną nakvynę). Maisto atliekos turi būti stebimos atskirai <sup>(1)</sup>;
- e) valyti, indams plauti, skalbti, dezinfekuoti skirtų cheminių produktų ir kitų specialiųjų valiklių (pvz., plaukimo baseinų atbuliniam plovimui) sunaudojimu (kg arba litrų per vieno asmens vieną nakvynę), nurodant, ar jie yra paruošti naudoti ar neskiesti;
- f) procentine dalimi (%) ISO I tipo ženklų pažymėtų produktų, kurie naudojami remiantis taikomais neprivalomaisiais šio sprendimo dėl ES ekologinio ženklo kriterijais.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir duomenų rinkimo ir stebėjimo tvarkos aprašą. Turistų apgyvendinimo įstaiga turi pateikti glaustą duomenų, surinktų pagal pirmiau išvardytus vartojimo parametrus, santrauką ir 1 kriterijaus apraše nurodytą vidinio vertinimo ataskaitą, kuri kompetentingai įstaigai pateikiama per dvejus metus po to, kai pateikiama paraiška, ir kas dvejus metus.

## ENERGIJA

**6 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys patalpų šildymo ir vandens šildymo prietaisai**

- a) ES ekologinio ženklo licencijos galiojimo laikotarpiu įrengtiems vandeniniams patalpų šildymo prietaisams keliami reikalavimai:
  - i. jie turi būti didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiai, apibrėžti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/27/ES <sup>(2)</sup>, arba
  - ii. jų sezoninis patalpų šildymo energijos vartojimo efektyvumas ir (arba) išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio ribos turi atitikti toliau pateiktose lentelėse nurodytas vertes, apskaičiuotas remiantis Komisijos sprendimu 2014/314/ES <sup>(3)</sup>:

Vandeninio patalpų šildytuvo tipas	Efektyvumo rodiklis
Visi patalpų šildymo prietaisai, išskyrus šildytuvus su kietosios biomasės katilais bei šildytuvus su šilumos siurbliais	Mažiausias sezoninis patalpų šildymo energijos vartojimo efektyvumas ( $\eta_s$ ) $\geq$ 98 %
Šildytuvai su kietosios biomasės katilais	Mažiausias sezoninis patalpų šildymo energijos vartojimo efektyvumas ( $\eta_s$ ) $\geq$ 79 %

<sup>(1)</sup> Jei teikiama maitinimo paslauga ir atliekų tvarkymo vietos infrastruktūra leidžia atskirai rinkti organines atliekas.

<sup>(2)</sup> 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

<sup>(3)</sup> 2014 m. gegužės 28 d. Komisijos sprendimas 2014/314/ES, kuriuo nustatomi kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą vandeniniams šildytuvams (OL L 164, 2014 6 3, p. 83).

Vandeninio patalpų šildytuvo tipas	Efektyvumo rodiklis
Šildytuvai su šilumos siurbliais (šilumos siurbliai, naudojančys visuotinio atšilimo potencialo (VAP) $\leq 2\,000$ aušalus, gali būti vertinami pagal du rodiklius; antrasis variantas privalomai taikomas šilumos siurbliams, naudojančiams VAP $\leq 2\,000$ aušalus)	<b>1 variantas</b> – mažiausias sezoninis patalpų šildymo energijos vartojimo efektyvumas/aušalo VAP vertės
	$\eta_s \geq 107\%/[0-500]$
	$\eta_s \geq 110\%/(500-1\,000)$
	$\eta_s \geq 120\%/(1\,000-2\,000)$
	$\eta_s \geq 130\%/> 2\,000$
	<b>2 variantas</b> – išmetamųjų ŠESD kiekio ribos
	150 g CO <sub>2</sub> ekvivalento/kWh atiduodamos šilumos

- b) ES ekologinio ženklo licencijos galiojimo laikotarpiu įrengti vietiniai patalpų šildymo prietaisai turi atitikti Komisijos reglamente (ES) 2015/1185 <sup>(1)</sup> arba Komisijos reglamente (ES) 2015/1188 <sup>(2)</sup> nustatytą mažiausią sezoninį patalpų šildymo energijos vartojimo efektyvumą.
- c) ES ekologinio ženklo licencijos galiojimo laikotarpiu įrengti vandens šildymo prietaisai turi atitikti bent šiuos atitinkamus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius:

Vandens šildytuvo tipas	Energijos vartojimo efektyvumo rodiklis
Visi vandens šildytuvai, kurių deklaruotasis apkrovos profilis $\leq S$	Energijos vartojimo efektyvumo klasė A <sup>(b)</sup>
Visi vandens šildytuvai, išskyrus vandens šildytuvus su šilumos siurbliais, kurių deklaruotasis apkrovos profilis $> S$ ir $\leq XXL$	Energijos vartojimo efektyvumo klasė A <sup>(b)</sup>
Vandens šildytuvai su šilumos siurbliais, kurių deklaruotasis apkrovos profilis $> S$ ir $\leq XXL$	Energijos vartojimo efektyvumo klasė A+ <sup>(b)</sup>
Visi vandens šildytuvai, kurių deklaruotasis apkrovos profilis $> XXL$ (3XL ir 4XL)	Vandens šildymo energijos vartojimo efektyvumas $\geq 131\%$ <sup>(c)</sup>

<sup>(b)</sup> Apibrėžta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 812/2013 <sup>(1)</sup> II priede.

<sup>(c)</sup> Apibrėžtas Komisijos reglamento (ES) Nr. 814/2013 <sup>(2)</sup> VI priede.

<sup>(1)</sup> 2013 m. vasario 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 812/2013, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES, nustatant vandens šildytuvų, karšto vandens talpyklų, taip pat vandens šildytuvo ir saulės energijos kolektoriaus komplektų energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reikalavimus (OL L 239, 2013 9 6, p. 83).

<sup>(2)</sup> 2013 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 814/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi vandens šildytuvų ir karšto vandens talpyklų ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 239, 2013 9 6, p. 162).

- d) Esami kogeneracijos įrenginiai turi atitikti didelio naudingumo apibrėžtį, pateiktą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/8/EB <sup>(3)</sup> III priede arba Direktyvos 2012/27/ES II priede, jeigu jie įrengti po 2012 m. gruodžio 4 d.
- e) Esami skystąjį arba dujinį kurą deginantys karšto vandens katilai, apibrėžti Tarybos direktyvoje 92/42/EEB <sup>(4)</sup>, turi atitikti bent trims žvaigždutėms lygiaverčius naudingumo standartus, kaip nustatyta toje direktyvoje. Katilų, kuriems netaikoma Direktyva 92/42/EEB, naudingumas turi atitikti gamintojo instrukcijas ir nacionalinius bei vietos teisės aktus, kuriais reglamentuojamas naudingumas, bet neturi būti leidžiama, kad tokių katilų (išskyrus biomasės katilus) naudingumas būtų mažesnis kaip 88 %.

<sup>(1)</sup> 2015 m. balandžio 24 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1185, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi kietojo kuro vietinių patalpų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 193, 2015 7 21, p. 1).

<sup>(2)</sup> 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1188, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi vietinių patalpų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 193, 2015 7 21, p. 76).

<sup>(3)</sup> 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje, ir iš dalies keičianti Direktyvą 92/42/EEB (OL L 52, 2004 2 21, p. 50).

<sup>(4)</sup> 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/42/EEB dėl naudingumo koeficiento reikalavimų naujiems karšto vandens katilams, deginantiesiems skystąjį arba dujinį kurą (OL L 167, 1992 6 22, p. 17).

## Vertinimas ir patikra

Atsižvelgdamas į a, b ir c punktuose išdėstytus reikalavimus, licencijos turėtojas turi informuoti kompetentingą įstaigą apie atitinkamus ES ekologinio ženklo licencijos galiojimo laikotarpiu įrengtus naujus prietaisus ir pateikti gamintojo arba už patalpų ir vandens šildymo prietaisų įrengimą, pardavimą ar techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas, kuriose nurodyta, kaip laikomasi naudingumo reikalavimo. ES ekologiniu ženklu pažymėti vandeniniai šildytuvai laikomi atitinkančiais a punkto ii papunkčio reikalavimus. Kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, kurie atitinka a–e punktuose nurodytus reikalavimus, laikomi atitinkančiais atitinkamą šio kriterijaus punktą. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti vandeniniai šildytuvai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas pagal Sprendimą 2014/314/ES. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją ir nurodyti a–e punktuose išvardytus ISO I tipo ženklo reikalavimus. Atsižvelgdamas į d ir e punktuose išdėstytus reikalavimus, pareiškėjas turi pateikti gamintojo arba už patalpų ir vandens šildymo prietaisų įrengimą, pardavimą ar techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas, kuriose nurodyta, kaip laikomasi naudingumo reikalavimo.

**7 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys oro kondicionavimo prietaisai ir oriniai šilumos siurbliai**

ES ekologinio ženklo licencijos galiojimo laikotarpiu įrengti butyje naudojami oriniai šilumos siurbliai ir oro kondicionavimo prietaisai turi būti bent šių atitinkamų energijos vartojimo efektyvumo klasių, apibrėžtų Komisijos deleguotajame reglamente (ES) Nr. 626/2011 <sup>(1)</sup>:

Tipas	Energijos vartojimo efektyvumo klasė (vėsinimas ir (arba) šildymas)
Vieno galinio įrenginio sistema ( <i>monosplit</i> ) < 3 kW	A+++/A+++
Vieno galinio įrenginio sistemos 3–4 kW	A+++/A+++
Vieno galinio įrenginio sistemos 4–5 kW	A+++/A++
Vieno galinio įrenginio sistemos 5–6 kW	A+++/A+++
Vieno galinio įrenginio sistemos 6–7 kW	A++/A+
Vieno galinio įrenginio sistemos 7–8 kW	A++/A+
Vieno galinio įrenginio sistemos > 8 kW	A++/A++
Daugelio galinių įrenginių sistemos ( <i>multisplit</i> )	A++/A+

*Pastaba.* Šis kriterijus taikomas iš elektros tinklo maitinamiems oro kondicionieriams ir oriniams šilumos siurbliams, kurių vėsinimo arba šildymo (jeigu gaminys neturi vėsinimo funkcijos) vardinis pajėgumas yra ne didesnis kaip 12 kW. Šis kriterijus netaikomas prietaisams, naudojantiems ne elektros energijos šaltinius, taip pat prietaisams, kurių ir kondensatoriaus, ir (arba) garintuvo pusėje oras nėra naudojamas kaip šilumnešis.

## Vertinimas ir patikra

Licencijos turėtojas turi informuoti kompetentingą įstaigą apie ES ekologinio ženklo licencijos galiojimo laikotarpiu įrengtus pirmiau minėtus naujus prietaisus ir pateikti gamintojo arba už oro kondicionavimo sistemos įrengimą, pardavimą ar techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas, kuriose nurodyta, kaip laikomasi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimo.

<sup>(1)</sup> 2011 m. gegužės 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 626/2011, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant oro kondicionierių energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimus (OL L 178, 2011 7 6, p. 1).

## 8 kriterijus. Efektyviai energiją vartojančios apšvietimo priemonės

a) ES ekologinio ženklo licencijos suteikimo dieną:

- i. bent 40 % viso turistų apgyvendinimo įstaigoje naudojamo apšvietimo priemonių turi būti bent A energijos vartojimo efektyvumo klasės, nustatytos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 874/2012 <sup>(1)</sup> VI priede;
- ii. bent 50 % apšvietimo, įrengto tose vietose, kur lempos greičiausiai bus laikomos įjungtos daugiau kaip penkias valandas per dieną, priemonių turi būti bent A energijos vartojimo efektyvumo klasės, nustatytos Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 874/2012 VI priede.

b) Daugiausia per 2 metus nuo ES ekologinio ženklo licencijos suteikimo dienos:

- i. bent 80 % viso turistų apgyvendinimo įstaigoje naudojamų apšvietimo priemonių turi būti bent A energijos vartojimo efektyvumo klasės, nustatytos Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 874/2012 VI priede;
- ii. 100 % apšvietimo, įrengto tose vietose, kur lempos greičiausiai bus laikomos įjungtos daugiau kaip penkias valandas per dieną, priemonių turi būti bent A energijos vartojimo efektyvumo klasės, nustatytos Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 874/2012 VI priede.

*Pastaba.* Procentiniai dydžiai nustatyti atsižvelgiant į visus šviestuvus, kurie yra tinkami naudoti taikant energiją taupančio apšvietimo metodus. Pirmiau nurodyti tikslai netaikomi šviestuvams, dėl kurių fizinių charakteristikų negalima taikyti energiją taupančio apšvietimo metodų.

### Vertinimas ir patikra

Pareiškėjas kompetentingai įstaigai turi pateikti rašytines ataskaitas, kuriose nurodomas bendras lempų ir šviestuvų, tinkamų naudoti taikant energiją taupančio apšvietimo metodus, skaičius ir veikimo valandos, taip pat energiją taupančių lempų ir šviestuvų, kurie yra bent A klasės, nustatytos Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 874/2012 VI priede, skaičius. Be to, ataskaitose turi būti paaiškinta, kad nėra galimybės pakeisti lempų ir šviestuvų, jei dėl jų fizinių charakteristikų neįmanoma naudoti energiją taupančių lempų ir šviestuvų. Turi būti pateiktos dvi ataskaitos: pirmoji – paraiškos pateikimo dieną, antroji – ne vėliau kaip per 2 metus nuo licencijos suteikimo dienos.

*Fizinės charakteristikos, dėl kurių neįmanoma naudoti energiją taupančių lempučių, be kitų, gali būti: dekoratyvinis apšvietimas, kuriam reikia specialių lempų ir šviestuvų; reguliuojamo ryškumo apšvietimas; aplinkybės, kuriomis energiją taupančio apšvietimo metodai gali būti negalimi. Tokiu atveju reikia pateikti įrodymų, kodėl negali būti naudojamos energiją taupančios lempos ir šviestuvai. Vienas iš tokių įrodymų, gali būti, pavyzdžiui, tam tikro įrengto apšvietimo nuotrauka.*

## 9 kriterijus. Temperatūros reguliavimas

Kiekvienoje bendrojo naudojimo zonoje (pavyzdžiui, restoranuose, poilsio zonose ir konferencijų salėse) temperatūra turi būti reguliuojama individualiai, laikantis toliau nurodyto intervalo:

- i. vasaros laikotarpiu, kai taikomas vėsinimo režimas, nustatytoji bendrojo naudojimo zonos temperatūros vertė yra lygi arba didesnė už 22 °C ( $\pm 2$  °C klientų prašymu);
- ii. žiemos laikotarpiu, kai taikomas šildymo režimas, nustatytoji bendrojo naudojimo zonos temperatūros vertė yra lygi arba žemesnė už 22 °C ( $\pm 2$  °C klientų prašymu).

### Vertinimas ir patikra

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją ir dokumentus apie temperatūros reguliavimo sistemas arba tvarką, kurios laikytasi nustatant nurodytą temperatūros intervalą.

<sup>(1)</sup> 2012 m. liepos 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 874/2012, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant elektros lempų ir šviestuvų energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimus (OL L 258, 2012 9 26, p. 1).

**10 kriterijus. Automatinis apšvietimo ir šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo (ŠVOK) išjungimas**

- a) ES ekologinio ženklo licencijos galiojimo laikotarpiu įrengtose ŠVOK sistemose ir (arba) prietaisuose turi būti sumontuotas automatinis išjungimas, kai langai atidaromi arba svečiai išeina iš kambario.
- b) ES ekologinio ženklo licencijos galiojimo laikotarpiu statant ir (arba) renovuojant visas naujas ir (arba) renovuotas nuomojamas apgyvendinimo patalpas ir (arba) svečių kambarius turi būti įrengiamos automatinės sistemos (pvz., jutikliai, centralizuotas raktas ar kortelė, t. t.), kurios svečiams išėjus iš kambario išjungia visą apšvietimą.

*Pastaba.* Netaikoma nedidelėms apgyvendinimo įstaigoms (iki 5 kambarių).

*Vertinimas ir patikra*

Licencijos turėtojas turi informuoti kompetentingą įstaigą apie ES ekologinio ženklo licencijos galiojimo laikotarpiu įrengtą naują automatinį ŠVOK ir apšvietimo sistemų arba prietaisų išjungimą, ir pateikti už šių sistemų/prietaisų įrengimą ar techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas.

**11 kriterijus. Lauko šildymo ir oro kondicionavimo prietaisai**

Turistų apgyvendinimo įstaigoje neturi būti naudojami jokie lauko šildymo ar oro kondicionavimo prietaisai.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją. Tai turi būti patikrinta per apsilankymą vietoje.

**12 kriterijus. Elektros energijos pirkimas iš atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos tiekėjo**

- a) Jeigu apgyvendinimo įstaigos vietovėje yra **1–4 tiekėjai, siūlantys individualius žaliuosius tarifus (kurių 50 % tiekiamos elektros energijos yra atsinaujinančiųjų išteklių energija) arba turintys atskirus kilmės garantijų sertifikatus:**

Turistų apgyvendinimo įstaigoje bent 50 % visos elektros energijos turi sudaryti pagal sutartis įsigyjama atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/28/EB <sup>(1)</sup>. Todėl:

turistų apgyvendinimo įstaiga pirmenybę turi teikti sutartims dėl **individualaus elektros energijos tarifo**, taikomo elektros energijai, kuri pagaminta bent iš 50 % atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jeigu deklaruojama, kad tiekėjo parduodamą bendrą kuro rūšių derinį sudaro bent 50 % atsinaujinančiųjų energijos išteklių, arba jeigu deklaruojama, kad tam tikru tarifu įsigytą kuro rūšių derinio produktą sudaro bent 50 % atsinaujinančiųjų energijos išteklių,

arba

mažiausiai 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos taip pat gali būti įsigyta **atskirai perkant** Direktyvos 2009/28/EB 2 straipsnio j punkte apibrėžtas kilmės garantijas, kuriomis prekiaujama laikantis Europos energijos sertifikatų sistemos (angl. santrumpa EECs) veikimo principų ir taisyklių. Šiuo atveju turi būti įvykdytos šios sąlygos:

- i) tiek eksportuojančiosios, tiek importuojančiosios šalies nacionalinės teisės aktuose turi būti numatomi srities protokolai, kuriuos akredituoja Dokumentus išduodančių įstaigų asociacija (angl. santrumpa AIB) laikydamosi EECs veikimo principų ir taisyklių, tam, kad būtų išvengta dvigubo skaičiavimo tuo atveju, jei vartotojas rinktųsi atskirai pirkti kilmės garantijas;
- ii) atskirai įsigytas kilmės garantijų kiekis turi atitikti pareiškėjo elektros energijos suvartojimą per tą patį laikotarpį.

<sup>(1)</sup> 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

- b) Jeigu apgyvendinimo įstaigos vietovėje yra **bent penki individualius elektros energijos tarifus siūlantys tiekėjai, kurių 100 %** tiekiamos elektros energijos yra atsinaujinančiųjų išteklių energija, 100 % turistų apgyvendinimo įstaigos elektros energijos turi sudaryti pagal sutartis individualiu žaliuoju tarifu išigyjama atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija. Šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jeigu deklaruojama, kad tiekėjo parduodamą bendrą kuro rūšių derinį sudaro 100 % atsinaujinančiųjų energijos išteklių, arba jeigu deklaruojama, kad tam tikru tarifu išgytą kuro rūšių derinio produktą sudaro 100 % atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

*Pastaba.* Netaikoma turistų apgyvendinimo įstaigoms, kurios nepriskiriamos a arba b punkte nurodytam atvejui. Į a ir b punktuose nurodytą mažiausią tiekėjų skaičių įskaitomi tik tie tiekėjai, kurie tenkina turistų apgyvendinimo įstaigos keliamus galios ir įtampos reikalavimus.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti elektros energijos arba kilmės garantijų tiekėjo (-ų) deklaraciją (arba su juo (jais) sudarytą sutartį (-is)), kurioje nurodytas atsinaujinančiųjų energijos išteklių pobūdis ir procentinė elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų išteklių, dalis, taip pat žaliųjų tarifų tiekėjų, apgyvendinimo įstaigos vietovėje tiekiančių žaliąją elektros energiją, sąrašą. Be to, pareiškėjai, pagal a punktą energiją perkantys atskirai, turi pateikti kilmės garantijų tiekėjo deklaracijas, įrodančias atitiktį a punkte nurodytoms sąlygoms.

Pareiškėjai, kurie apgyvendinimo įstaigos vietovėje neturi galimybės pasinaudoti tiekėjų, siūlančių pirmiau aprašytą elektros energijos tarifą arba kilmės garantijas, paslaugomis, turi pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad nėra galimybės pasinaudoti žaliąjį tarifą ar atskiras kilmės garantijas siūlančių tiekėjų paslaugomis.

Pagal Direktyvos 2009/28/EB 2 straipsnio a punktą atsinaujinančiųjų išteklių energija – tai atsinaujinančiųjų neiškastinių išteklių energija, būtent, vėjo, saulės energija, aeroterminiai, geoterminiai, hidroterminiai ištekčiai ir vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, sąvartynų dujos, nuotekų perdūrimo įrenginių dujos ir biologinės dujos.

### **13 kriterijus. Anglys ir dyzelinis krosnių kuras**

Kaip energijos išteklių draudžiama naudoti anglį ir dyzelinį krosnių kurą, kurio sudėtyje yra daugiau kaip 0,1 % sieros.

*Pastaba.* Šis kriterijus taikomas tik toms turistų apgyvendinimo įstaigoms, kuriose yra autonominė šildymo sistema.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją, kurioje nurodytas naudojamų energijos išteklių pobūdis. Tai turi būti patikrinta per apsilankymą vietoje.

## VANDUO

### **14 kriterijus. Efektyvūs vandentiekio įrengimai: vonios kambario čiaupai ir dušai**

Nepažeidžiant vietos ar nacionalinės teisės aktų dėl vandens srauto iš vonios kambario čiaupų ir dušų, vidutinis vandens srautas iš vonios kambario čiaupų ir dušų neturi viršyti 8,5 litro per minutę.

*Pastaba.* Netaikoma vonioms, lietaus dušams ir masažiniams dušams.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir atitinkamus dokumentus, tarp jų paaiškinimą, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų (pvz., naudojamas srautmatis arba nedidelis kibiras ir laikmatis). ES ekologiniu ženklu pažymėti santechnikos įtaisai arba kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, kurie atitinka pirmiau minėtus reikalavimus, laikomi atitinkančiais reikalavimus. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti santechnikos įtaisai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas pagal Komisijos sprendimą 2013/250/ES<sup>(1)</sup>. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti ISO I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją ir nurodyti ISO I tipo ženklo reikalavimus, atitinkančius pirmiau minėtuosius.

<sup>(1)</sup> 2013 m. gegužės 21 d. Komisijos sprendimas 2013/250/ES, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą santechnikos įtaisams (OL L 145, 2013 5 31, p. 6).



### 15 kriterijus. Efektyvūs vandentiekio įrengimai: klozetai ir pisuarai

Nepažeidžiant vietos ar nacionalinės teisės aktų dėl klozetų ir pisuarų nuplovimo vandeniu,

- a) neleidžiama, kad vanduo tekėtų visą laiką nė viename apgyvendinimo įstaigos pisuare;
- b) ES ekologinio ženklų licencijos galiojimo laikotarpiu įrengti klozetai turi turėti efektyvų vandens nuleidimo mechanizmą, per vieną kartą sunaudojantį ne daugiau kaip 4,5 litro vandens.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus. Atsižvelgdamas į 2 punkte nustatytą reikalavimą, licencijos turėtojas turi informuoti kompetentingą įstaigą apie ES ekologinio ženklų licencijos galiojimo laikotarpiu įrengtus naujus klozetus ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus. ES ekologiniu ženklu pažymėti klozetai su nuplaunamuoju vandeniu ir pisuarai arba kitu ISO I tipo ženklu pažymėti klozetai ir pisuarai, kurie atitinka pirmiau minėtus reikalavimus, laikomi atitinkančiais reikalavimus. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti klozetai ir pisuarai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklų sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas pagal Komisijos sprendimą 2013/641/ES<sup>(1)</sup>. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti I tipo ženklų sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją ir nurodyti ISO I tipo ženklų reikalavimus, atitinkančius pirmiau minėtuosius.

### 16 kriterijus. Skalbinių kiekio mažinimas pakartotinai naudojant rankšluosčius ir patalynę

Turistų apgyvendinimo įstaiga patalynę ir rankšluosčius turi automatiškai keisti aplinkosaugos veiksmų programoje nustatytu dažnumu ir rečiau negu kasdien, išskyrus atvejus, kai to reikalaujama pagal įstatymus ar nacionalinės teisės aktus arba kai tai nustatyta trečiosios šalies sertifikavimo programoje, kurioje dalyvauja apgyvendinimo įstaiga. Dažnesnis keitimas galimas tik aiškiai to paprašius svečiams.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir atitinkamus dokumentus apie dažnumą, kurį nustatė turistų apgyvendinimo įstaiga arba kuris buvo nustatytas remiantis trečiosios šalies sertifikavimo programa arba įstatymais ar nacionalinės teisės aktais.

## ATLIEKOS IR NUOTEKOS

### 17 kriterijus. Atliekų prevencija: maisto atliekų mažinimo planas

Nepažeidžiant vietos ar nacionalinės teisės aktų dėl maitinimo paslaugų teikimo:

- a) kad būtų mažinamas pakuočių atliekų kiekis, teikiant maitinimo paslaugas, neturi būti naudojamos negendančių maisto produktų (pvz., kavos, cukraus, kakavos miltelių (išskyrus arbatos pakelius)) vienos porcijos pakuotės;
- b) kad būtų pasiekta pakuočių ir (arba) maisto atliekų pusiausvyra priklausomai nuo sezono, turistų apgyvendinimo įstaiga visų greitai gendančių maisto produktų (pvz., jogurto, uogienės, medaus, šaltų mėsos užkandžių, kepinų) tiekimą svečiams turi organizuoti stengdamasi mažinti tiek maisto, tiek pakuočių atliekas. Siekdama šio tikslo, turistų apgyvendinimo įstaiga turi laikytis dokumentais įformintos tvarkos, susijusios su veiksmų programa (1 kriterijus), kurioje nurodoma, kaip, remiantis svečių skaičiumi, optimizuoti maisto ir (arba) pakuočių atliekų pusiausvyrą.

Šis kriterijus netaikomas: turistų apgyvendinimo įstaigos administruojamoms parduotuvėms ir pardavimo automatams, taip pat vienos porcijos cukraus ir kavos pakuotėms kambariuose su sąlyga, kad šiam tikslui yra naudojami gaminiai, dėl kurių išduotas sąžiningos prekybos ir (arba) ekologinis sertifikatas, o panaudotos kavos kapsulės (jei taikoma) grąžinamos gamintojui perdirbti.

<sup>(1)</sup> 2013 m. lapkričio 7 d. Komisijos sprendimas 2013/641/ES, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą klozetams ir pisuarams su nuplaunamuoju vandeniu (OL L 299, 2013 11 9, p. 38).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir dokumentais įformintą tvarką, kurioje išdėstyta, kaip mažinamos tiek maisto, tiek pakuočių atliekos. Be to, reikia nurodyti visus teisės aktus, kuriuose reikalaujama naudoti vienos porcijos produktus. Atitinkamais atvejais reikia pateikti dokumentus, įrodančius, kad laikomasi sąlygų, būtinų taikyti išimčių (pvz., kavos kapsulių gamintojo deklaraciją apie atliekų gražinimą, ekologiškų ir (arba) sąžiningos prekybos pakuočių etiketes). Tai turi būti patikrinta per apsilankymą vietoje.

Greitai gendantys maisto produktai apibrėžiami kaip maisto produktai, kurie gali sugesti arba suirti ir paprastai, pvz., yra minimaliai perdirbti arba nėra kitaip konservuoti, ir kuriuos reikia laikyti šaltai siekiant sulėtinti gedimo greitį ir kokybės prastėjimą (Maisto kodeksas).

**18 kriterijus. Atliekų prevencija: vienkartiniai reikmenys**

- a) Vienkartiniai tualetų reikmenys (dušo kepuraitės, šepetėliai, nagų dildės, šampūnai, muilas ir t. t.) kambariuose svečiams neturi būti teikiami, išskyrus atvejus, kai svečiai jų paprašo arba yra nustatyta tam tikra teisinė prievolė ar reikalavimas pagal nepriklausomo kokybės vertinimo ir (arba) sertifikavimo programą arba viešbučių tinklo, kuriam priklauso turistų apgyvendinimo įstaiga, kokybės politiką.
- b) Vienkartiniai maitinimo paslaugų reikmenys (indai, stalo įrankiai, ąsočiai vandeniui) kambariuose, restoranuose ir (arba) baruose svečiams neturi būti teikiami, išskyrus atvejus, kai pareiškėjas yra sudaręs susitarimą su tokių reikmenų perdirbėju.
- c) Kambariuose neturi būti naudojami vienkartiniai rankšluosčiai ir lovos patalynė (išskyrus siauras paklodės juostas).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir atitinkamus dokumentus, kuriuose paaiškinama, kaip laikomasi šio kriterijaus. Be to, turi būti nurodyta nepriklausomo kokybės vertinimo ir (arba) sertifikavimo programa arba visi teisės aktai, pagal kuriuos reikalaujama naudoti vienkartinius reikmenis. Tai turi būti patikrinta per apsilankymą vietoje.

**19 kriterijus. Atliekų rūšiavimas ir atidavimas perdirbti**

- a) Nepažeidžiant vietos arba nacionalinių atliekų rūšiavimo teisės aktų, kambariuose ir (arba) kiekviename aukšte, ir (arba) turistų apgyvendinimo įstaigos centre turi būti atitinkami konteineriai, kad svečiai galėtų rūšiuoti atliekas.
- b) Turistų apgyvendinimo įstaigoje atliekos turi būti rūšiuojamos pagal kategorijas, kurios yra privalomos arba siūlytinos atsižvelgiant į vietos atliekų tvarkymo įrenginius, ypač atkreipiant dėmesį į tualetų reikmenis ir pavojingas atliekas, pvz., dažomuosius miltelius, rašalą, šaldymo ir elektros įrangą, baterijas, energiją taupančias elektros lemputes, vaistus ir riebalus ar aliejus.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją, taip pat informaciją apie tai, kokias skirtingų kategorijų atliekas priima vietos valdžios institucijos, ir (arba) atitinkamas sutartis su perdirbimo paslaugų teikėjais. Tai turi būti patikrinta per apsilankymą vietoje.

## KITI KRITERIJAI

**20 kriterijus. Draudimas rūkyti bendrojo naudojimo zonose ir kambariuose**

- a) Rūkyti turi būti neleidžiama visose bendrojo naudojimo vidaus zonose.
- b) Rūkyti turi būti neleidžiama bent 80 % svečių kambarių ar nuomojamų apgyvendinimo patalpų (suapvalinant iki didesniojo sveikų skaičiaus).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir dokumentinius įrodymus, pavyzdžiui, turistų apgyvendinimo įstaigoje išstatytų ar iškabintų ženklų nuotraukas. Pareiškėjas turi nurodyti svečių kambarių skaičių, taip pat nurodyti, kuriuose iš jų nerūkoma.

**21 kriterijus. Ekologiškesnių transporto priemonių naudojimo skatinimas**

Pačioje apgyvendinimo įstaigoje ir jos interneto svetainėje (jei yra) svečiams ir darbuotojams turi būti pateikiama tokia informacija:

- a) informacija apie vietovėje esančias ekologiškesnes transporto priemones (viešąjį transportą, dviračius ir t. t.), kuriomis galima keliauti po miestą ar kaimą, kuriame yra turistų apgyvendinimo įstaiga;
- b) informacija apie vietovėje esančias ekologiškesnes transporto priemones, kuriomis galima atvykti į miestą ar kaimą, kuriame yra turistų apgyvendinimo įstaiga, arba iš jų išvykti;
- c) jei yra, specialūs pasiūlymai arba susitarimai su transporto agentūromis, kuriuos turistų apgyvendinimo įstaiga gali pasiūlyti svečiams ir darbuotojams (pvz., atvežimo paslauga, kolektyvinis personalo transportas, elektromobiliai ir pan.).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją ir turimos informacinės medžiagos (pvz., pateiktos interneto svetainėje, brošiūrose ir t. t.) kopiją.

**22 kriterijus. ES ekologinio ženklo etiketėje pateikiama informacija**

Neprivalomos etiketės teksto langelyje pateikiamas toks įrašas:

„Šioje turistų apgyvendinimo įstaigoje aktyviai imamasi priemonių, kad būtų mažinamas poveikis aplinkai:

- skatinama naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją,
- taupoma energija ir vanduo
- ir mažinamas atliekų kiekis.“

Neprivalomos etiketės su teksto langeliu naudojimo rekomendacijos pateiktos „ES ekologinio ženklo naudojimo gairėse“, paskelbtose interneto svetainėje

[http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo\\_guidelines.pdf](http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją ir paaiškinti, kurioje vietoje ketina išstatyti ženklą.

**B SKIRSNIS****3 STRAIPSNIO b PUNKTE NURODYTI KRITERIJAI****BENDRASIS ADMINISTRAVIMAS****23 kriterijus. Turistų apgyvendinimo įstaigos registracija Aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) ir ISO sertifikavimas (iki 5 balų)**

Turistų apgyvendinimo įstaiga turi būti registruota Sąjungos Aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) (5 balai) arba sertifikuota pagal standarto ISO 14001 reikalavimus (3 balai) arba standarto ISO 50001 reikalavimus (2 balai).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitinkamą registracijos EMAS arba ISO sertifikavimo liudijimą (-us).

**24 kriterijus. Tiekėjų registracija EMAS arba ISO sertifikavimas (iki 5 balų)**

Bent du iš pagrindinių produktų tiekėjų ar paslaugų teikėjų, aptarnaujančių turistų apgyvendinimo įstaigą, turi būti vietos tiekėjai (teikėjai), registruoti EMAS (5 balai) arba sertifikuoti pagal ISO 14001 reikalavimus (2 balai) arba pagal standarto ISO 50001 reikalavimus (1,5 balo).

Taikant šį kriterijų, vietos paslaugų teikėju yra laikomas teikėjas, esantis 160 kilometrų spinduliu nuo turistų apgyvendinimo įstaigos.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti bent dviejų pagrindinių savo tiekėjų (teikėjų) atitinkamą registracijos EMAS arba ISO sertifikavimo liudijimą (-us).

**25 kriterijus. Ekologiniu ženklu pažymėtos paslaugos (iki 4 balų)**

Visos užsakomosios skalbimo ir (arba) valymo paslaugos turi būti teikiamos teikėjo, kuriam suteiktas ISO I tipo ženklas (2 balai už kiekvieną paslaugą, bet ne daugiau kaip 4 balai).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitinkamą skalbimo ir (arba) valymo paslaugų teikėjų ISO I tipo sertifikavimo liudijimą.

**26 kriterijus. Informavimas ir švietimas aplinkosaugos ir socialiniais klausimais (iki 2 balų)**

- a) Turistų apgyvendinimo įstaiga svečiams turi teikti informaciją apie aplinkosaugą ir šviečiamojo pobūdžio pranešimus apie vietos biologinę įvairovę, kraštovaizdį ir gamtos išsaugojimo priemones (1 balas).
- b) Į svečiams organizuojamas pramogas įtraukiama ir švietimo aplinkosaugos klausimais elementų (pvz., knygos, animacija, renginiai) (1 balas).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus.

**27 kriterijus. Vartojimo stebėseną: papildomų energijos ir vandens skaitiklių naudojimas (iki 2 balų)**

Turistų apgyvendinimo įstaigoje turi būti įrengti energijos ir vandens skaitikliai, kad būtų galima rinkti energijos ir vandens kiekio, suvartojamo įvairiai veiklai ir (arba) įvairių prietaisų, duomenis, pavyzdžiui, susijusius su šiomis kategorijomis (1 balas už kiekvieną kategoriją, bet ne daugiau kaip 2 balai):

- a) kambariais,
- b) aikštelėmis,
- c) skalbimo paslaugomis,
- d) virtuvės paslaugomis,
- e) konkrečiais prietaisais (pvz., šaldytuvais, skalbyklėmis).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, taip pat pateikti planą, kuriame pavaizduotos skaitiklių įrengimo vietos.

## ENERGIJA

**28 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys patalpų šildymo ir vandens šildymo prietaisai (iki 3 balų)**

Turistų apgyvendinimo įstaigoje turi būti bent:

- a) vandeninis patalpų šildymo prietaisas, atitinkantis 6 kriterijaus a punktą (1 balas);
- b) vietinis patalpų šildymo prietaisas, kurio energijos vartojimo efektyvumo klasė bent A, kaip nustatyta Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2015/1186 <sup>(1)</sup> (1 balas);
- c) vandens šildymo prietaisas, atitinkantis 6 kriterijaus c punktą (1 balas).

<sup>(1)</sup> 2015 m. balandžio 24 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/1186, kuriuo dėl vietinių patalpų šildytuvų energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reikalavimų nustatymo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES (OL L 193, 2015 7 21, p. 20).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti gamintojo arba už patalpų ir vandens šildymo prietaisų įrengimą, pardavimą arba techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas, kuriose nurodyta, kaip laikomasi pagal 6 kriterijaus a, b ir c punktus keliamų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų. ES ekologiniu ženklu pažymėti vandeniniai šildytuvai laikomi atitinkančiais 6 kriterijaus a punkto ii papunkčio reikalavimus. Kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, atitinkantys bet kurį iš 6 kriterijaus a, b ir c punktuose nurodytų reikalavimų, laikomi atitinkančiais reikalavimus. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti vandeniniai šildytuvai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas pagal Sprendimą 2014/314/ES. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją ir nurodyti a, b ir c punktuose išvardytus ISO I tipo ženklo reikalavimus.

**29 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys oro kondicionavimo prietaisai ir oriniai šilumos siurbliai (iki 3,5 balo)**

Turistų apgyvendinimo įstaiga turi atitikti bent vieną iš ribinių verčių reikalavimų:

- a) 50 % buitinių oro kondicionierių ar orinių šilumos siurblių (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) energijos vartojimo efektyvumas turi būti bent 15 % didesnis už 7 kriterijaus apraše nustatytą ribinę vertę (1,5 balo);
- b) 50 % buitinių oro kondicionierių ar orinių šilumos siurblių (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) energijos vartojimo efektyvumas turi būti bent 30 % didesnis už 7 kriterijaus apraše nustatytą ribinę vertę (3,5 balo).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti gamintojo arba už oro kondicionavimo sistemos įrengimą, pardavimą arba techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas, kuriose nurodyta, kaip laikomasi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimo.

**30 kriterijus. Oriniai šilumos siurbliai, kurių šiluminė galia iki 100 kW (3 balai)**

Turistų apgyvendinimo įstaigoje turi būti naudojami bent 7 kriterijų atitinkantys oriniai šilumos siurbliai (jei taikoma, žr. 7 kriterijaus pastabą), kuriems suteiktas ES ekologinis ženklas pagal Komisijos sprendimą 2007/742/EB <sup>(1)</sup> arba kitas ISO I tipo ženklas.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti gamintojo arba už orinio šilumos siurblio įrengimą, pardavimą arba techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas, kuriose nurodyta, kaip laikomasi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimo (jei taikoma). Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti šilumos siurbliai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas pagal Sprendimą 2007/742/EB. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją.

**31 kriterijus. Efektyviai energiją vartojantys buitiniai prietaisai ir apšvietimo priemonės (iki 4 balų)**

Turistų apgyvendinimo įstaigoje turi būti naudojami šių kategorijų energiją efektyviai vartojantys prietaisai (0,5 balo arba 1 balas už kiekvieną toliau nurodytą kategoriją, bet ne daugiau kaip 4 balai):

- a) buitiniai šaldymo aparatai, kurių bent 50 % (0,5 balo) arba 90 % (1 balas) (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) pažymėti A++ arba aukštesnės klasės, nustatytos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1060/2010 <sup>(2)</sup> IX priede, ES energijos vartojimo efektyvumo etikete;
- b) buitinės elektrinės orkaitės, kurių bent 50 % (0,5 balo) arba 90 % (1 balas) (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) pažymėtos A++ arba aukštesnės klasės, nustatytos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 65/2014 <sup>(3)</sup> I priede, ES energijos vartojimo efektyvumo etikete;

<sup>(1)</sup> 2007 m. lapkričio 9 d. Komisijos sprendimas 2007/742/EB, nustatantis ekologinius kriterijus, taikomus suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą elektrai arba dujomis varomiems arba absorbciniams dujiniais šilumos siurbliams (OL L 301, 2007 11 20, p. 14).

<sup>(2)</sup> 2010 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1060/2010, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių šaldymo aparatų ženklinimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus (OL L 314, 2010 11 30, p. 17).

<sup>(3)</sup> 2013 m. spalio 1 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 65/2014, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių orkaitių ir gartraukių ženklinimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus (OL L 29, 2014 1 31, p. 1).

- c) buitinės indaplovės, kurių bent 50 % (0,5 balo) arba 90 % (1 balas) (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) pažymėtos A++ arba aukštesnės klasės, nustatytos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1059/2010 <sup>(1)</sup> VI priede, ES energijos vartojimo efektyvumo etikete;
- d) buitinės skalbyklės, kurių bent 50 % (0,5 balo) arba 90 % (1 balas) (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) pažymėtos A++ arba aukštesnės klasės, nustatytos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1061/2010 <sup>(2)</sup> VI priede, ES energijos vartojimo efektyvumo etikete;
- e) raštinės įranga, kurios bent 50 % (0,5 balo) arba 90 % (1 balas) (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) atitinka „Energy Star“ reikalavimus, nustatytus kompiuteriams taikomoje „Energy Star“ 6.1 redakcijoje ir Komisijos sprendime (ES) 2015/1402 <sup>(3)</sup> nurodytame susitarime, monitoriams taikomoje „Energy Star“ 6.0 redakcijoje, vaizdo atkūrimo įrangai taikomoje „Energy Star“ 2.0 redakcijoje, nenutrūkstamojo maitinimo šaltiniams taikomoje „Energy Star“ 1.0 redakcijoje ir (arba) įmonių serveriams taikomoje „Energy Star“ 2.0 redakcijoje ir Komisijos sprendime 2014/202/ES <sup>(4)</sup> nurodytame susitarime;
- f) buitinės būgninės džiovyklės, kurių bent 50 % (0,5 balo) arba 90 % (1 balas) (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) pažymėtos A++ arba aukštesnės klasės, nustatytos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 392/2012 <sup>(5)</sup> VI priede, ES energijos vartojimo efektyvumo etikete;
- g) būtiniai dulkių siurbiai, kurių bent 50 % (0,5 balo) arba 90 % (1 balas) (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) pažymėti A arba aukštesnės klasės ES energijos vartojimo efektyvumo etikete, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 665/2013 <sup>(6)</sup> I priede;
- h) elektros lempos ir šviestuvai, kurių bent 50 % (0,5 balo) arba 90 % (1 balas) pažymėti bent A++ klase, nustatyta Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 874/2012 VI priede.

*Pastaba.* Šis kriterijus netaikomas prietaisams ir apšvietimo priemonėms, kurie nepatenka į kiekvienai iš šių kategorijų nurodyto reglamento taikymo sritį (pvz., pramoniniams prietaisams).

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti dokumentus, kuriuose nurodyta visų tinkamos kategorijos prietaisų energijos efektyvumo klasė (o e kategorijos atveju – „Energy Star“ sertifikata).

### **32 kriterijus. Šilumos atgavimas (iki 3 balų)**

Turistų apgyvendinimo įstaigoje turi būti įrengta vienos (1,5 balo) arba dviejų (3 balai) iš šių kategorijų šilumos atgavimo sistemos: šaldymo sistemų, ventiliatorių, skalbyklių, indaplovių, plaukimo baseinų ir sanitarinių įrenginių nuotekų.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją ir šilumos atgavimo sistemų dokumentus (pvz., įdiegtų šilumos atgavimo sistemų projekto kopiją, techniko parengtą aprašą ir t. t.).

<sup>(1)</sup> 2010 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1059/2010, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių indaplovių ženklavimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus (OL L 314, 2010 11 30, p. 1).

<sup>(2)</sup> 2010 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1061/2010, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių skalbyklių ženklavimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus (OL L 314, 2010 11 30, p. 47).

<sup>(3)</sup> 2015 m. liepos 15 d. Komisijos sprendimas (ES) 2015/1402, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pozicija dėl valdymo subjektų, veikiančių pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės ir Europos Sąjungos susitarimą dėl raštinės įrangos energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo programų suderinimo, sprendimo peržiūrėti kompiuterių specifikacijas, įtrauktas į susitarimo C priedą (OL L 217, 2015 8 18, p. 9).

<sup>(4)</sup> 2014 m. kovo 20 d. Komisijos sprendimas 2014/202/ES, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pozicija dėl valdymo subjektų, veikiančių pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės ir Europos Sąjungos susitarimą dėl raštinės įrangos energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo programų suderinimo, sprendimo dėl serverių ir nenutrūkstamojo maitinimo šaltinių specifikacijų įtraukimo į susitarimo C priedą ir dėl monitorių ir vaizdo atkūrimo įrangos specifikacijų, įtrauktų į susitarimo C priedą, persvarstymo (OL L 114, 2014 4 16, p. 68).

<sup>(5)</sup> 2012 m. kovo 1 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 392/2012, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių būgninių džioviklių energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimus (OL L 123, 2012 5 9, p. 1).

<sup>(6)</sup> 2013 m. gegužės 3 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 665/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/30/ES nustatomi dulkių siurblių ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 192, 2013 7 13, p. 1).

**33 kriterijus. Temperatūros reguliavimas ir langų izoliacija (iki 4 balų)**

- a) Visuose svečių kambariuose temperatūrą reguliuoja svečiai. Temperatūros reguliavimo sistema turi suteikti individualaus reguliavimo galimybę laikantis tokio nustatyto intervalo (2 balai):
- i. vasaros laikotarpiu, kai taikomas vėsinimo režimas, nustatyta 22 °C ar aukštesnė kambario temperatūra;
  - ii. žiemos laikotarpiu, kai taikomas šildymo režimas, nustatyta 22 °C ar žemesnė kambario temperatūra.
- b) 90 % šildomų ir (arba) kondicionuojamų kambarių ir bendrojo naudojimo zonų turi būti izoliuoti bent dviejų stiklų paketu arba naudojant lygiavertės izoliavimo priemones (2 balai).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir atitinkamus dokumentus apie temperatūros reguliavimo sistemas arba tvarką, kurios laikomasi nustatant nurodytą temperatūros intervalą, arba langų nuotraukas. Jeigu naudojama kelių stiklų paketams lygiavertė langų izoliacija, būtina pateikti specialistų deklaraciją.

**34 kriterijus. Automatinis prietaisų ir (arba) įrenginių išjungimas (iki 4,5 balo)**

- a) 90 % turistų apgyvendinimo įstaigos svečių kambarių (suapvalinant iki didesniojo sveikėjo skaičiaus) turi būti įrengtas automatinis sumontuotų ŠVOK sistemų išjungimas, kai langai atidaromi arba svečiai išeina iš kambario (1,5 balo).
- b) 90 % turistų apgyvendinimo įstaigos svečių kambarių (suapvalinant iki didesniojo sveikėjo skaičiaus) turi būti įrengta automatinė sistema, kuri išjungia šviesas svečiams išėjus iš kambario (1,5 balo).
- c) 90 % lauko apšvietimo (suapvalinant iki didesniojo sveikėjo skaičiaus), kuris nėra reikalingas saugumo sumetimais, turi automatiškai išsijungti po tam tikro nustatyto laiko arba išjungti suveikus arčio jutikliui (1,5 balo).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti už šių prietaisų ir (arba) įrenginių įrengimą ar techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas.

**35 kriterijus. Centralizuotas šilumos arba vėsumos tiekimas ir vėsinimas kogeneracijos būdu (iki 4 balų)**

- a) Šiluma ir (arba) vėsuma turistų apgyvendinimo įstaigoje turi būti tiekama naudojant efektyvią centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemą. Šio ES ekologinio ženklo tikslais taikomas Direktyvoje 2012/27/ES pateiktas apibrėžimas: tai centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistema, kurią taikant naudojama bent 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos, 50 % atliekinės šilumos, 75 % kogeneracijos metu pagamintos šilumos arba 50 % tokios energijos ir šilumos derinio (2 balai).
- b) Pagal Direktyvą 2012/27/ES turistų apgyvendinimo įstaigoje vėsuma turi būti tiekama iš didelio naudingumo kogeneracijos įrenginio (2 balai).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir centralizuoto šilumos ir (arba) vėsumos tiekimo iš kogeneracijos įrenginio dokumentus.

**36 kriterijus. Elektriniai rankų džiovintuvai su arčio jutikliais (1 balas)**

Visuose elektriniuose rankų džiovintuvuose turi būti sumontuotas arčio jutiklis arba jie turi turėti ISO I tipo ženklą.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitinkamus dokumentus, patvirtinančius, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų. Jei naudojami ISO I tipo ženklų pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją.

**37 kriterijus. Patalpų šildytuvų išmetami teršalai (1,5 balo)**

Turistų apgyvendinimo įstaigoje esančių patalpų šildytuvų išmetamo azoto oksidų (NO<sub>x</sub>) kiekis išmetamosiose dujose neturi viršyti tolesnėje lentelėje nurodytų ribinių verčių, apskaičiuotų pagal toliau nurodytus teisės aktus:

- dujinių ir skystojo kuro vandeninių patalpų šildytuvų atveju – pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 813/2013 <sup>(1)</sup>;
- kietojo kuro vandeninių patalpų šildytuvų atveju – pagal Komisijos reglamentą (ES) 2015/1189 <sup>(2)</sup>.
- dujinių ir skystojo kuro vietinių patalpų šildytuvų atveju – pagal Reglamentą (ES) 2015/1188;
- kietojo kuro vietinių patalpų šildytuvų atveju – pagal Reglamentą (ES) 2015/1185.

Šilumos generatoriaus technologija	Išmetamo NO <sub>x</sub> kiekio ribinė vertė
Dujiniai šildytuvai	Vandeniniai šildytuvai su vidaus degimo varikliais – 240 mg/kWh GCV (viršutinio šilumin-gumo) tiekiamos energijos Vandeniniai šildytuvai ir vietiniai šildytuvai su išoriniais kuro deginimo įrenginiais (katilais) – 56 mg/kWh GCV tiekiamos energijos
Skystojo kuro šildytuvai	Vandeniniai šildytuvai su vidaus degimo varikliais – 420 mg/kWh GCV tiekiamos energijos Vandeniniai šildytuvai ir vietiniai šildytuvai su išoriniais kuro deginimo įrenginiais (katilais) – 120 mg/kWh GCV tiekiamos energijos
Kietojo kuro šildytuvai	Vandeniniai patalpų šildytuvai – 200 mg/Nm <sup>3</sup> esant 10 % O <sub>2</sub> Vietiniai patalpų šildytuvai – 200 mg/Nm <sup>3</sup> esant 13 % O <sub>2</sub>

Turistų apgyvendinimo įstaigoje naudojamų kietojo kuro katilų ir kietojo kuro vietinių patalpų šildytuvų išmetamų kietųjų dalelių kiekis išmetamosiose dujose neturi viršyti ribinių verčių, kurios nustatytos atitinkamai Reglamente (ES) 2015/1189 ir Reglamente (ES) 2015/1185.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti gamintojo arba už patalpų šildymo prietaisų įrengimą, pardavimą arba techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas, kuriose nurodyta, kaip laikomasi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimo. ES ekologiniu ženklu pažymėti vandeniniai šildytuvai laikomi atitinkančiais reikalavimus. Kitu ISO I tipo ženklų pažymėti gaminiai, kurie atitinka pirmiau minėtus reikalavimus, laikomi atitinkančiais reikalavimus. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti vandeniniai šildytuvai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas pagal Sprendimą 2014/314/ES. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklų pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti ISO I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją ir nurodyti ISO I tipo ženklo reikalavimus, kurie atitinka pirmiau minėtus reikalavimus.

<sup>(1)</sup> 2013 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 813/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi patalpų šildytuvų ir kombinuotųjų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 239, 2013 9 6, p. 136).

<sup>(2)</sup> 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1189, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi kietojo kuro katilų ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 193, 2015 7 21, p. 100).



**38 kriterijus. Elektros energijos pirkimas iš atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos tiekėjo (iki 4 balų)**

- a) Turistų apgyvendinimo įstaiga turi sudaryti sutartį dėl individualaus elektros energijos tarifo, taikomo elektros energijai, kuri pagaminta iš 100 % (tiekėjo parduodamo bendro kuro rūšių derinio arba tam tikru tarifu įsigyto kuro rūšių derinio produkto) atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kaip apibrėžta Direktyvoje 2009/28/EB (3 balai), ir kuriai suteiktas ekologiškos elektros energijos ženklas (4 balai).
- b) Kita vertus, 100 % atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, kuriai suteiktas ekologiškos elektros energijos ženklas, taip pat gali būti įsigyjama atskirai perkant Direktyvos 2009/28/EB 2 straipsnio j punkte apibrėžtas kilmės garantijas (3 balai).

Taikant šį kriterijų ekologiškos elektros energijos ženklas turi atitikti šias sąlygas:

1. kokybės ženklo standartas turi būti patikrintas nepriklausomos organizacijos (trečiosios šalies);
2. įsigyta sertifikuota elektros energija turi būti pagaminta naudojant naujus atsinaujinančiųjų išteklių energijos jėgainės pajėgumus, įrengtus per pastaruosius dvejus metus, arba įsigytos sertifikuotos elektros energijos finansinė dalis turi būti naudojama investicijoms į naujus atsinaujinančiųjų išteklių energijos jėgainės pajėgumus skatinti.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti elektros energijos tiekėjo (-ų) deklaraciją (ar su juo (jais) sudarytą sutartį), kurioje nurodytas atsinaujinančiųjų energijos išteklių pobūdis, procentinė tiekiamos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų išteklių, dalis ir, jei tinkama, patvirtinta, kad 100 % įsigytos elektros energijos yra sertifikuota arba jai suteiktas trečiosios šalies sertifikuotas ekologinis ženklas. Be to, b punkto atveju turi būti pateiktos kilmės garantijų tiekėjo deklaracijos, įrodančios atitiktį 12 kriterijaus a punkte nurodytoms sąlygoms.

**39 kriterijus. Savarankiška elektros energijos gamyba vietoje iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių (iki 5 balų)**

Turistų apgyvendinimo įstaiga turi vietoje gaminti Direktyvos 2009/28/EB 2 straipsnio a punkte apibrėžtą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, be kita ko, naudodama fotovoltinę (saulės baterijų plokščių) sistemą arba vietos hidroelektrinę, taip pat geotermines, vietinės biomasės arba vėjo elektrines, kurios pagamina:

- a) bent 10 % visos per metus suvartojamos elektros energijos (1 balas);
- b) bent 20 % visos per metus suvartojamos elektros energijos (3 balai);
- c) bent 50 % visos per metus suvartojamos elektros energijos (5 balai).

Taikant šį kriterijų, vietinė biomase yra laikoma biomasė, gauta iš šaltinio, esančio 160 kilometrų spinduliu nuo turistų apgyvendinimo įstaigos.

Jeigu savarankiškai pagamintai atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijai išduodamos kilmės garantijos, į savarankišką gamybą galima atsižvelgti tik jei tos kilmės garantijos nepatenka į rinką ir yra panaikinamos siekiant patenkinti vietos vartojimo poreikius.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir fotovoltinės, hidroelektrinės, geoterminės, biomasės arba vėjo energijos sistemų dokumentus bei faktinės gamybos apimtį duomenis. Jei naudojama vietinė biomase, pareiškėjas turi pateikti įrodymą, kad yra galimybių gauti vietinės biomasės (pvz., biomasės tiekimo sutartį). Be to, tais atvejais, kai naudojama hidroelektrinė, pareiškėjas turi pateikti galiojantį leidimą, licenciją ar koncesijos sutartį, atitinkančius taikomus nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus. Gebėjimą atitikti šį kriterijų galima įrodyti apskaičiavus, kokią procentinę visos elektros energijos, suvartotos per ankstesnius metus iki tol, kol buvo pateikta paraiška, dalį sudarė pasigaminta elektros energija.

**40 kriterijus. Šilumos energija iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių (iki 3,5 balo)**

- a) Bent 70 % visos energijos, suvartojamos kambariams šildyti ar vėsinti (1,5 balo) ir (arba) sanitariniam vandeniui šildyti (1 balas), turi būti gaunama iš Direktyvos 2009/28/EB 2 straipsnio a punkte apibrėžtų atsinaujinančiųjų energijos išteklių.
- b) 100 % visos energijos, suvartojamos kambariams šildyti ar vėsinti (2 balai) ir (arba) sanitariniam vandeniui šildyti (1,5 balo), turi būti gaunama iš Direktyvos 2009/28/EB 2 straipsnio a punkte apibrėžtų atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir suvartotos energijos duomenis, taip pat dokumentus, įrodančius, kad bent 70 % arba 100 % šios energijos gaunama iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

**41 kriterijus. Plaukimo baseinų šildymas (iki 1,5 balo)**

- a) Bent 50 % visos energijos, suvartojamos plaukimo baseinų vandeniui šildyti, turi būti gaunama iš Direktyvos 2009/28/EB 2 straipsnio a punkte apibrėžtų atsinaujinančiųjų energijos išteklių (1 balas).
- b) Bent 95 % visos energijos, suvartojamos plaukimo baseinų vandeniui šildyti, turi būti gaunama iš Direktyvos 2009/28/EB 2 straipsnio a punkte apibrėžtų atsinaujinančiųjų energijos išteklių (1,5 balas).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir plaukimo baseinų vandeniui šildyti suvartotos energijos duomenis, taip pat dokumentus, iš kurių matyti, koks suvartojamos energijos kiekis gaunamas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

## VANDUO

**42 kriterijus. Efektyvūs vandentiekio įrengimai: vonios kambario čiaupai ir dušai (iki 4 balų)**

- a) Vidutinė vandens srovė iš dušų turi neviršyti 7 litrų per minutę, o iš vonios kambario čiaupų (išskyrus vonios čiaupus) – 6 litrų per minutę (2 balai).
- b) Bent 50 % vonios kambario čiaupų ir dušų (suapvalinant iki didesniojo sveikėjo skaičiaus) turi turėti ES ekologinį ženklą pagal Sprendimą 2013/250/ES arba kitą ISO I tipo ženklą (2 balai).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir atitinkamus dokumentus, tarp jų paaiškinimą, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų (pvz., naudojamas srautmatis arba nedidelis kibiras ir laikmatis). ES ekologiniu ženklu pažymėti santechnikos įtaisai ir kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, kurie atitinka pirmiau minėtus reikalavimus, laikomi atitinkančiais reikalavimus. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti santechnikos įtaisai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas pagal Sprendimą 2013/250/ES. Jei naudojami kitu I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti ISO I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją.

**43 kriterijus. Efektyvūs vandentiekio įrengimai: klozetai ir pisuarai (iki 4,5 balo)**

- a) Visuose pisuaruose turi būti naudojama sistema be vandens (1,5 balo).
- b) Bent 50 % pisuarų (suapvalinant iki didesniojo sveikėjo skaičiaus) turi turėti ES ekologinį ženklą pagal Sprendimą 2013/641/ES arba kitą ISO I tipo ženklą (1,5 balo).
- c) Bent 50 % klozetų (suapvalinant iki didesniojo sveikėjo skaičiaus) turi turėti ES ekologinį ženklą pagal Sprendimą 2013/641/ES arba kitą ISO I tipo ženklą (1,5 balo).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus. ES ekologiniu ženklu pažymėti klozetai su nuplaunamuoju vandeniu ir pisuarai arba kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, kurie atitinka pirmiau minėtus reikalavimus, laikomi atitinkančiais reikalavimus. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti klozetai su nuplaunamuoju vandeniu ir pisuarai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas pagal Sprendimą 2013/641/ES. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją.

**44 kriterijus. Indaplovių suvartojamo vandens kiekis (2,5 balo)**

Naudojant standartinį plovimo ciklą indaplovių suvartojamo vandens kiekis turi būti mažesnis arba lygus tolesnėje lentelėje nustatytai ribinei vertei, matuojamai pagal standartą EN 50242.

Gaminių pogrupis	Suvartojamo vandens kiekis (litrų per ciklą)
Buitinės indaplovės, skirtos 15 valgymo reikmenų komplektų	10
Buitinės indaplovės, skirtos 14 valgymo reikmenų komplektų	10
Buitinės indaplovės, skirtos 13 valgymo reikmenų komplektų	10
Buitinės indaplovės, skirtos 12 valgymo reikmenų komplektų	9
Buitinės indaplovės, skirtos 9 valgymo reikmenų komplektams	9
Buitinės indaplovės, skirtos 6 valgymo reikmenų komplektams	7
Buitinės indaplovės, skirtos 4 valgymo reikmenų komplektams	9,5

*Pastaba.* Šis kriterijus taikomas tik buitinėms indaplovėms, kurioms taikomas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1016/2010 <sup>(1)</sup>.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti gamintojo arba už indaplovių įrengimą, pardavimą ar techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas. Jeigu pateikiami tik metinio suvartojimo duomenys, daroma prielaida, kad bendras standartinio plovimo ciklą skaičius per metus yra 280.

**45 kriterijus. Skalbyklių suvartojamo vandens kiekis (3 balai)**

Skalbyklės, kurias turistų apgyvendinimo įstaigoje naudoja svečiai ir darbuotojai arba turistų apgyvendinimo įstaigos skalbimo paslaugų teikėjas, turi atitikti bent vieną iš šių reikalavimų:

- a) naudojant standartinį skalbimo ciklą (60 °C medvilnės programą) buitinių skalbyklių suvartojamo vandens kiekis turi būti mažesnis arba lygus tolesnėje lentelėje nustatytai ribinei vertei, matuojamai pagal standartą EN 60456.

Gaminių pogrupis	Suvartojamo vandens kiekis (litrų per ciklą)
Buitinės skalbyklės, kurių vardinis pajėgumas – 3 kg	39
Buitinės skalbyklės, kurių vardinis pajėgumas – 3,5 kg	39

<sup>(1)</sup> 2010 m. lapkričio 10 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1016/2010, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių indaplovių ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 293, 2010 11 11, p. 31).

Gaminių pogrupis	Suvartojamo vandens kiekis (litrų per ciklą)
Buitinės skalbyklės, kurių vardinis pajėgumas – 4,5 kg	40
Buitinės skalbyklės, kurių vardinis pajėgumas – 5 kg	39
Buitinės skalbyklės, kurių vardinis pajėgumas – 6 kg	37
Buitinės skalbyklės, kurių vardinis pajėgumas – 7 kg	43
Buitinės skalbyklės, kurių vardinis pajėgumas – 8 kg	56

- b) naudojant komercines ar profesionalias skalbykles, vienam kilogramui skalbinių vidutiniškai suvartojami ne daugiau kaip 7 litrai vandens.

*Pastaba.* A punktas taikomas tik buitiniams skalbyklėms, kurioms taikomas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1015/2010 <sup>(1)</sup>.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti gamintojo arba už skalbyklių įrengimą, pardavimą ar techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų parengtas technines specifikacijas. Jeigu, siekiant įrodyti atitiktį a punktui, pateikiami tik metinio suvartojimo duomenys, daroma prielaida, kad bendras standartinio skalbimo ciklų skaičius per metus yra 220.

#### **46 kriterijus. Vandens kietumo nuorodos (iki 1,5 balo)**

Pareiškėjas turi atitikti bent vieną iš šių reikalavimų:

- netoli sanitarinių zonų, skalbyklių ar indaplovių turi būti išskabinta informacija apie vietos vandens kietumą, kad svečiai ir darbuotojai galėtų tinkamiau parinkti ploviklius (0,5 balo);
- turistų apgyvendinimo įstaigoje svečių ir darbuotojų naudojamose skalbyklėse ar indaplovėse turi būti automatinio dozavimo sistema, kuri padeda, priklausomai nuo vandens kietumo, optimaliau naudoti ploviklius (1,5 balo).

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitikties šiam kriterijui deklaraciją ir atitinkamus dokumentus, iš kurių matyti, kaip svečiai yra informuojami, arba atitinkamą informaciją apie naudojamas automatinio dozavimo sistemas.

#### **47 kriterijus. Optimizuotas baseinų valdymas (iki 2,5 balo)**

- Šildomi plaukimo baseinai ir lauko sukūrinės vonios naktį turi būti uždengiami. Kai nešildomi vandens pripildyti plaukimo baseinai ir lauko sukūrinės vonios nenaudojami ilgiau kaip vieną dieną, jie turi būti uždengiami, kad mažiau garuotų (1 balas).
- Plaukimo baseinuose ir lauko sukūrinėse voniose turi būti automatinė sistema, kuri padeda optimizuoti chloro naudojimą nustatant optimalias jo dozes arba taikant papildomus dezinfekavimo metodus, tokius kaip ozoninimas ir apdorojimas ultravioletiniais spinduliais (0,5 balo), arba turi būti taikomas natūralus būdas – įveisiami vandenį filtruojantys augalai, padedantys išvalyti vandenį, kad jis atitiktų reikalaujamą higienos standartą (1,5 balo).

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus (pvz., nuotraukas, kuriose matosi uždangos, automatinio dozavimo sistemos arba baseino rūšis, taip pat dokumentais išformintą automatinio dozavimo sistemų naudojimo tvarką).

<sup>(1)</sup> 2010 m. lapkričio 10 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1015/2010, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių skalbyklių ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 293, 2010 11 11, p. 21).

**48 kriterijus. Lietaus vandens ir paplavų recirkuliavimas (iki 3 balų)**

Apgyvandinimo įstaigoje nesanitariniams tikslams skirtas vanduo ir negeriamasis vanduo turi būti gaunamas iš šių alternatyviųjų vandens šaltinių:

- i. apytakinio vandens arba paplavų iš skalbyklių, dušų ir (arba) tualetų kriauklių (1 balas);
- ii. nuo stogo surinkto lietaus vandens (1 balas);
- iii. kondensato iš ŠVOK sistemų (1 balas).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, taip pat pateikti nuotraukas, kuriose matosi alternatyviųjų šaltinių vandens paskirstymo sistemos, ir atitinkamas garantijas, kad sanitarinio ir geriamojo vandens tiekimas yra visiškai atskirtas.

**49 kriterijus. Efektyvus drėkinimas (1,5 balo)**

Pareiškėjas turi atitikti bent vieną iš šių reikalavimų:

- a) turistų apgyvendinimo įstaiga turi parengti dokumentais įformintą lauko zonų ir (arba) augalų laistymo tvarką, kurioje pateikiama informacija apie tai, kaip buvo nustatytas optimalus laistymo laikas ir mažinamas vandens suvartojimas. Be visa ko, pavyzdžiui, joje gali būti nustatyta, kad lauko zonos nelaistomos (1,5 balo);
- b) turistų apgyvendinimo įstaigoje turi būti naudojama automatinė sistema, kuri padeda nustatyti optimalų lauko zonų ir (arba) augalų laistymo laiką ir jiems laistyti skirtą vandens suvartojimą (1,5 balo).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, taip pat pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus, tarp jų informaciją apie dokumentais įformintą laistymo sistemą ir (arba) tvarką arba nuotraukas, kuriose matosi automatinės laistymo sistemos.

**50 kriterijus. Lauko zonoms apželdinti naudojamos vietinės arba neinvazinės svetimės rūšys (iki 2 balų)**

ES ekologinio ženklo galiojimo laikotarpiu lauko zonų augaliją, įskaitant visą vandens augaliją, turi sudaryti vietinės ir (arba) neinvazinės svetimės rūšys:

- i. neturi būti Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių, tačiau gali būti kitų invazinių svetimų rūšių (0,5 balo);
- ii. tik neinvazinės svetimės rūšys (1 balas);
- iii. vietinės ir (arba) neinvazinės svetimės rūšys (1,5 balo);
- iv. tik vietinės rūšys (2 balai).

Šio ES ekologinio ženklo tikslais vietinės rūšys – šalyje natūraliai pasitaikančios augalų rūšys.

Šio ES ekologinio ženklo tikslais neinvazinės rūšys – augalų rūšys, kurios šalyje natūraliai nepasitaiko ir dėl kurių nėra įrodymų, kad jos lengvai dauginųsi, įsitvirtintų ir plistų arba galėtų turėti neigiamo poveikio vietos biologinei įvairovei.

Tarp lauko želdinių neturi būti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1143/2014 <sup>(1)</sup> 3 straipsnio 3 dalyje apibrėžtų Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių.

<sup>(1)</sup> 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo (OL L 317, 2014 11 4, p. 35).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi tinkamai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus specialistų parengtus patvirtinamuosius dokumentus.

## ATLIEKOS IR NUOTEKOS

**51 kriterijus. Popieriaus gaminiai (iki 2 balų)**

90 % naudojamų toliau nurodytų kategorijų popieriaus gaminių turi turėti ES ekologinį ženklą arba kitą ISO I tipo ženklą (0,5 balo už kiekvieną iš šių kategorijų, bet ne daugiau kaip 2 balai):

- a) tualetinis popierius,
- b) plonasis popierius,
- c) biuro popierius,
- d) spausdintas popierius,
- e) gaminiai iš popieriaus (pvz., vokai).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti duomenis ir dokumentus (įskaitant atitinkamas sąskaitas), kuriuose nurodyti sunaudojami tokių gaminių kiekiai ir gaminių, kuriems suteiktas ekologinis ženklas, kiekiai. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas atitinkamai pagal Komisijos sprendimą 2014/256/ES <sup>(1)</sup>, Komisijos sprendimą 2012/481/ES <sup>(2)</sup>, Komisijos sprendimą 2011/333/ES <sup>(3)</sup> arba Komisijos sprendimą 2009/568/EB <sup>(4)</sup>. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją.

**52 kriterijus. Ilgalaikio vartojimo prekės (iki 4 balų)**

Bent 40 % (suapvalinant iki didesniojo sveikojo skaičiaus) bent vienos iš toliau nurodytų kategorijų turistų apgyvendinimo įstaigos turimų ilgalaikio vartojimo prekių turi turėti ES ekologinį ženklą arba kitą ISO I tipo ženklą (1 balas už kiekvieną kategoriją, bet ne daugiau kaip 4 balai):

- a) patalynė, rankšluosčiai ir staltiesės;
- b) kompiuteriai;
- c) televizoriai;
- d) lovų čiužiniai;
- e) mediniai baldai;

<sup>(1)</sup> 2014 m. gegužės 2 d. Komisijos sprendimas 2014/256/ES, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą gaminiams iš popieriaus (OL L 135, 2014 5 8, p. 24).

<sup>(2)</sup> 2012 m. rugpjūčio 16 d. Komisijos sprendimas 2012/481/ES, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą spausdintam popieriui (OL L 223, 2012 8 21, p. 55).

<sup>(3)</sup> 2011 m. birželio 7 d. Komisijos sprendimas 2011/333/ES dėl ekologinių kriterijų, kuriais remiantis kopijuojamajam ir rašomajam popieriui suteikiamas ES ekologinis ženklas, nustatymo (OL L 149, 2011 6 8, p. 12).

<sup>(4)</sup> 2009 m. liepos 9 d. Komisijos sprendimas 2009/568/EB, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą plonajam popieriui (OL L 197, 2009 7 29, p. 87).

- f) dulkių siurbliai;
- g) grindų dangos;
- h) vaizdo atkūrimo įranga.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti duomenis ir dokumentus, kuriuose nurodyti turimi tokių gaminių kiekiai ir gaminių, kuriems suteiktas ekologinis ženklas, kiekiai. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas atitinkamai pagal Komisijos sprendimą 2014/350/ES <sup>(1)</sup>, Komisijos sprendimą 2009/300/EB <sup>(2)</sup>, Komisijos sprendimą 2014/391/ES <sup>(3)</sup>, Komisijos sprendimą 2010/18/EB <sup>(4)</sup>, Komisijos sprendimą (ES) 2016/1332 <sup>(5)</sup> arba Komisijos sprendimą 2009/607/EB <sup>(6)</sup>. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją.

### **53 kriterijus. Gėrimų tiekimas (2 balai)**

Jei turistų apgyvendinimo įstaigai priklausančiose arba jos tiesiogiai administruojamose zonose (pvz., baruose ir (arba) restoranuose, taip pat parduotuvėse ir pardavimo automatuose) siūlomi gėrimai, bent 50 % (1 balas) arba 70 % (2 balai) gėrimų turi būti tiekiami grąžinamojoje arba pakartotinai užpildomoje taroje.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir atitinkamais atvejais pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus.

### **54 kriterijus. Ploviklių ir tualetų reikmenų pirkimas (iki 2 balų)**

Bent 80 % įsigyjamų bent vienos iš toliau nurodytų kategorijų turistų apgyvendinimo įstaigoje naudojamų ploviklių ar tualetų reikmenų kiekio ar svorio turi sudaryti ploviklių ar reikmenų, kuriems suteiktas ES ekologinis ženklas arba kitas ISO I tipo ženklas, kiekis ar svoris (0,5 balo už kiekvieną kategoriją, bet ne daugiau kaip 2 balai):

- a) rankomis plaunamų indų plovikliai;
- b) indaplovėse naudojami plovikliai;
- c) skalbinių plovikliai;
- d) universalūs valikliai;
- e) sanitarinės įrangos valikliai,
- f) muilas ir šampūnas;
- g) plaukų kondicionierius.

<sup>(1)</sup> 2014 m. birželio 5 d. Komisijos sprendimas 2014/350/ES, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą tekstilės gaminiams (OL L 174, 2014 6 13, p. 45).

<sup>(2)</sup> 2009 m. kovo 12 d. Komisijos sprendimas 2009/300/EB, kuriuo nustatomi patikslinti ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą televizoriams (OL L 82, 2009 3 28, p. 3).

<sup>(3)</sup> 2014 m. birželio 23 d. Komisijos sprendimas 2014/391/ES, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą lovų čiužiniams (OL L 184, 2014 6 25, p. 18).

<sup>(4)</sup> 2009 m. lapkričio 26 d. Komisijos sprendimas 2010/18/EB, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą medinėms grindų dangoms (OL L 8, 2010 1 13, p. 32).

<sup>(5)</sup> 2016 m. liepos 28 d. Komisijos sprendimas (ES) 2016/1332, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą baldams (OL L 210, 2016 8 4, p. 100).

<sup>(6)</sup> 2009 m. liepos 9 d. Komisijos sprendimas 2009/607/EB, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą kietosioms dangoms (OL L 208, 2009 8 12, p. 21).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti duomenis ir dokumentus, kuriuose nurodyti turimi tokių gaminių kiekiai ir gaminių, kuriems suteiktas ekologinis ženklas, kiekiai. Jei naudojami ES ekologiniu ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti ES ekologinio ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad ES ekologinis ženklas suteiktas atitinkamai pagal Komisijos sprendimą 2011/382/ES <sup>(1)</sup>, Komisijos sprendimą 2011/263/ES <sup>(2)</sup>, Komisijos sprendimą 2011/264/ES <sup>(3)</sup>, Komisijos sprendimą 2011/383/ES <sup>(4)</sup> arba Komisijos sprendimą 2014/893/ES <sup>(5)</sup>. Jei naudojami kitu ISO I tipo ženklu pažymėti gaminiai, pareiškėjas turi pateikti I tipo ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją.

**55 kriterijus. Valymo produktų naudojimo mažinimas (1,5 balo)**

Turistų apgyvendinimo įstaiga turi nustatyti tikslią tvarką, kurios laikantis užtikrinamas veiksmingas valymo produktų, pavyzdžiui, mikropluošto gaminių ar kitų panašaus poveikio valymo medžiagų, naudojimas ir valymas vandeniui ar kiti panašaus poveikio valymo veiksmai. Kad šis kriterijus būtų įvykdytas, visi valymo veiksmai privalo būti atliekami taikant metodą, grindžiamą veiksmingu valymo produktų naudojimu, išskyrus atvejus, kai kitaip reikalauja įstatymai arba kitaip reikalaujama remiantis higienos ar sveikatos ir saugos praktika.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir atitinkamais atvejais pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus (pvz., tvarkos aprašo kopiją, techninius naudojamų produktų duomenis).

**56 kriterijus. Ledo šalinimas (1 balas)**

Jeigu būtina nuvalyti nuo kelių ledą, kad turistų apgyvendinimo įstaigos teritorijos keliai susidarius ledui ar iškritus sniegui būtų saugūs, ir tai atlieka apgyvendinimo paslaugų teikėjas, turi būti naudojamos mechaninės priemonės, smėlis ir (arba) žvyras arba ledo tirpikliai, kuriems suteiktas ISO I tipo ženklas.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus. Jei naudojami ledo tirpikliai, kuriems suteiktas ISO I tipo ekologinis ženklas, pareiškėjas turi pateikti gaminių ženklo sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją.

**57 kriterijus. Naudoti tekstilės gaminiai ir baldai (iki 2 balų)**

Turistų apgyvendinimo įstaiga turi nustatyti tvarką, susijusią su:

- a) visų baldų ir tekstilės gaminių, kurių naudojimo laikas turistų apgyvendinimo įstaigoje baigiasi, tačiau kurie vis dar yra tinkami naudoti, visa dovanojimo veikla. Galutiniai naudotojai yra darbuotojai, labdaros organizacijos arba kiti susivienijimai, kurie surenka ir paskirsto prekes (1 balas);
- b) visa pakartotinai panaudotų ir (arba) naudotų baldų pirkimo veikla. Tiekėjai yra naudotų gaminių turgūs ar kiti susivienijimai ir (arba) grupės, kurie parduoda arba platina naudotas prekes (1 balas).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus (pvz., tvarkos aprašą, be kita ko, galutinių naudotojų kontaktinius duomenis, anksčiau panaudotų ar dovanotų prekių kvitus ir ataskaitas).

<sup>(1)</sup> 2011 m. birželio 24 d. Komisijos sprendimas 2011/382/ES dėl ekologinių kriterijų, kuriais remiantis rankomis plaunamų indų plovikliams suteikiamas ES ekologinis ženklas, nustatymo (OL L 169, 2011 6 29, p. 40).

<sup>(2)</sup> 2011 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimas 2011/263/ES dėl ekologinių kriterijų, kuriais remiantis indaplovėse naudojamiems plovikliams suteikiamas ES ekologinis ženklas, nustatymo (OL L 111, 2011 4 30, p. 22).

<sup>(3)</sup> 2011 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimas 2011/264/ES dėl ekologinių kriterijų, kuriais remiantis skalbinių plovikliams suteikiamas ES ekologinis ženklas, nustatymo (OL L 111, 2011 4 30, p. 34).

<sup>(4)</sup> 2011 m. birželio 28 d. Komisijos sprendimas 2011/383/ES dėl ekologinių kriterijų, kuriais remiantis universaliems ir sanitarinės įrangos valikliams suteikiamas ES ekologinis ženklas, nustatymo (OL L 169, 2011 6 29, p. 52).

<sup>(5)</sup> 2014 m. gruodžio 9 d. Komisijos sprendimas 2014/893/ES, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą nuplaunamiems kosmetikos gaminiams (OL L 354, 2014 12 11, p. 47).



**58 kriterijus. Kompostavimas (iki 2 balų)**

Turistų apgyvendinimo įstaigoje turi būti rūšiuojamos bent vienos iš toliau nurodytų atitinkamų kategorijų atliekos, užtikrinant, kad atliekos būtų kompostuojamos arba naudojamos biodujoms gaminti, laikantis vietos valdžios rekomendacijų (pvz., tai atlieka vietos administracija, tai atliekama vietoje arba tai atlieka privati firma) (1 balas už kiekvieną kategoriją, bet ne daugiau kaip 2 balai):

- a) sodo atliekos;
- b) maisto atliekos, susijusios su maisto teikimo paslaugomis;
- c) biologiškai skaidūs produktai (pvz., vienkartiniai reikmenys, pagaminti iš kukurūzų pagrindu pagamintų medžiagų);
- d) biologiškai skaidžios atliekos, kurias kambariuose ir (arba) apgyvendinimo vietoje išmeta svečiai.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir atitinkamais atvejais pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus.

**59 kriterijus. Nuotekų valymas (iki 3 balų)**

- a) Jeigu turistų apgyvendinimo įstaigoje siūloma automobilių plovimo įranga, automobilius plauti leidžiama tik specialiai tam skirtose vietose, kuriose yra specialūs įrenginiai naudotam vandeniui ir plovikliams surinkti ir jiems pašalinti į kanalizacijos sistemą (1 balas).
- b) Jeigu nuotekų neįmanoma atiduoti valyti centralizuotai, vietoje atliekamas nuotekų valymas turi apimti pirminio valymo etapą (per kurį naudojami sietai/smėliagaudės, vyksta nuotekų charakteristikų išlyginimas ir kietųjų medžiagų nusodinimas), po jo sekantį biologinio valymo etapą (per kurį pašalinama daugiau kaip 95 % BDS (biocheminis deguonies suvartojimas) ir užtikrinama didesnė kaip 90 % nitrifikacija) ir (ne vietoje atliekamą) anaerobinį perteklinio dumblo skaidymą (2 balai).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją ir atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus (pvz., su a punkte išdėstytu reikalavimu susijusias nuotraukas ir su b punkte išdėstytu reikalavimu susijusias nuotekų sistemos technines specifikacijas, parengtas gamintojo arba už jos įrengimą, pardavimą arba techninę priežiūrą atsakingų profesionalių technikų).

**KITI KRITERIJAI****60 kriterijus. Draudimas rūkyti kambariuose (1 balas)**

Svečių kambariuose ar nuomojamose apgyvendinimo patalpose rūkyti neleidžiama.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją ir dokumentinius įrodymus, pavyzdžiui, kambariuose ar nuomojamose apgyvendinimo patalpose išstatytų ar iškabintų ženklų nuotraukas.

**61 kriterijus. Socialinė politika (iki 2 balų)**

Turistų apgyvendinimo įstaiga turi parengti socialinės politikos, kuria darbuotojams užtikrinama bent viena iš toliau nurodytų socialinių lengvatų (0,5 balo už kiekvieną lengvatą, bet ne daugiau kaip 2 balai), aprašą:

- a) mokymosi atostogos;
- b) nemokamas maitinimas ar maisto talonai;
- c) nemokamos uniformos ir darbo apranga;
- d) nuolaidos produktams ir (arba) paslaugoms turistų apgyvendinimo įstaigoje;
- e) subsidijuojama tvaraus transporto sistema;
- f) užstatas būsto paskolai gauti.

Socialinės politikos aprašas turi būti atnaujinamas, o darbuotojai apie tai informuojami kasmet. Informacinės sesijos metu darbuotojai politikos aprašą turi pasirašyti. Dokumentas turi būti prieinamas priimamajame visiems darbuotojams.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas pateikia darbuotojų tinkamai pasirašyto socialinės politikos aprašo kopiją ir savideklaraciją, kurioje paaiškinama, kaip laikomasi pirmiau išdėstytų reikalavimų. Be to, kompetentinga įstaiga gali paprašyti patvirtinamųjų dokumentų ir (arba) per apsilankymą vietoje tiesiogiai apklausti atsitiktine tvarka atrinktus darbuotojus.

### **62 kriterijus. Priežiūrai naudojamos transporto priemonės (1 balas)**

Turistų apgyvendinimo įstaigos priežiūrai neturi būti naudojamos vidaus degimo varikliu varomos transporto priemonės (1 balas).

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus.

### **63 kriterijus. Ekologiškesnių transporto priemonių pasiūla (iki 2,5 balo)**

- a) Turistų apgyvendinimo įstaiga svečiams turi siūlyti bent vieną iš šių ekologiškesnių transporto priemonių (1 balas už kiekvieną, bet ne daugiau kaip 2 balai):
- i. elektra varomas transporto priemonės svečių atvežimo paslaugai arba svečių laisvalaikiui;
  - ii. elektra varomų transporto priemonių lizdus (įkrovimo stoteles);
  - iii. mažiausiai po 1 dviratį 5 vietų aikštei arba 5 nuomojamų patalpų vienetams ar 5 kambariams.
- b) Turistų apgyvendinimo įstaiga turi būti sudariusi aktyvios partnerystės susitarimus su bendrovėmis, teikiančiomis elektra varomas transporto priemonės arba dviračius (0,5 balo). Aktyvios partnerystės susitarimas – turistų apgyvendinimo įstaigos ir elektra varomas transporto priemonės ar dviračius nuomojančios bendrovės susitarimas. Informacija apie aktyvios partnerystės susitarimą turi būti pateikiama matomoje apgyvendinimo įstaigos vietoje. Jeigu nuomos bendrovė turistų apgyvendinimo įstaigos teritorijoje neturi bazės, reikia imtis tam tikrų praktinių veiksmų (pvz., dviračių nuomos įmonė gali pristatyti dviračius į turistų apgyvendinimo paslaugų teikimo vietą).

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus bei visą svečiams teiktiną informaciją.

### **64 kriterijus. Nesandarinti/nehermetizuoti paviršiai (1 balas)**

Bent 90 % turistų apgyvendinimo įstaigos valdomos lauko teritorijos paviršiaus nėra dengiama asfaltu/cementu ar kitomis sandarinimo/hermetizavimo medžiagomis, kurios kliudo vandeniui susigerti ir dirvai vėdintis.

Jeigu paplavos ir lietaus vanduo surenkami, nepanaudotos buitinės nuotekos ir lietaus vanduo turi būti valomi ir infiltruojami į žemę.

#### *Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga atitinka šį kriterijų, ir pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus.

**65 kriterijus. Vietiniai ir ekologiški produktai (iki 4 balų)**

- a) Kiekvieno valgymo metu, įskaitant pusryčius, turi būti siūlomi bent du vietiniai ir sezoniniai (švieži vaisiai ir daržovės) maisto produktai (1 balas).
- b) Turistų apgyvendinimo įstaiga aktyviai renkasi vietinių prekių ir paslaugų teikėjus (1 balas).
- c) Bent 2 produktai (1 balas) arba 4 produktai (2 balai), kuriuos apgyvendinimo paslaugų teikėjas parduoda arba naudoja kasdien maistui ruošti, turi būti pagaminti taikant Tarybos reglamente (EB) Nr. 834/2007 <sup>(1)</sup> nustatytus ekologinio ūkininkavimo metodus.

Taikant šį kriterijų „vietiniai“ reiškia esantys 160 kilometrų spinduliu nuo turistų apgyvendinimo įstaigos.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją ir atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus. Jei naudojami ekologiški produktai, pareiškėjas turi pateikti produkto sertifikato arba pakuotės etiketės kopiją, kurioje nurodyta, kad sertifikatas suteiktas pagal Reglamentą (EB) Nr. 834/2007. Kai kuriose šalyse sertifikatas tik ekologiškus produktus naudojančioms restoranams ir viešbučiams gali būti suteikiamas pagal tam tikras ženklinimo sistemas. Jeigu turistų apgyvendinimo įstaigai sertifikatas suteiktas pagal tokias sistemas, ši informacija gali būti pateikta kaip atitiktis šiam kriterijui įrodymas.

**66 kriterijus. Pesticidų vengimas (2 balai)**

Turistų apgyvendinimo įstaigos valdomos lauko zonos turi būti tvarkomos nenaudojant pesticidų.

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi išsamiai paaiškinti, kaip turistų apgyvendinimo įstaiga stengiasi išvengti kenkėjų ir tvarko lauko zonas. Tai turi būti patikrinta per apsilankymą vietoje.

**67 kriterijus. Papildomi aplinkosaugos ir socialiniai veiksmai (iki 3 balų)**

Siekdama gerinti turistų apgyvendinimo įstaigos aplinkosauginio veiksmingumo ar socialinius rodiklius, turistų apgyvendinimo įstaigos administracija be veiksmų, kurie kaip kriterijai išdėstyti šiame arba A skirsniuose, turi imtis papildomų veiksmų:

- a) papildomų aplinkosaugos veiksmų (iki 0,5 balo už kiekvieną veiksmą, bet ne daugiau kaip 2 balai)  
ir (arba)
- b) papildomų socialinių veiksmų (iki 0,5 balo už kiekvieną veiksmą, bet ne daugiau kaip 1 balas).

*Vertinimas ir patikra*

Pareiškėjas turi pateikti atitiktis šiam kriterijui deklaraciją ir išsamų kiekvieno papildomo veiksmo, į kurį norima, kad būtų atsižvelgta, aprašą (įskaitant dokumentais patvirtintą su tais veiksmais susijusią aplinkosauginę ar socialinę naudą).

---

<sup>(1)</sup> 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL L 189, 2007 7 20, p. 1).